

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

8/2018

Srpen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,
Mgr. J. Machonský, Bc. H. Nováková, ,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 042 588

e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 042 588

e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29. 8. 2018

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková, Bc. I. Janoušková,
Ing. Bc. D. Kný, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám srpnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete dva přehledové články, první se pod názvem „Diskuse kolem nízkého růstu produktivity práce ve vyspělých ekonomikách“ věnuje nedávno publikovaným analýzám k zpomalujícímu se růstu produktivity práce ve vyspělých ekonomikách, přibližuje rozdílné názory ekonomů na příčiny tohoto jevu, všímá si obtíží spojených se samotným diagnostikováním problémů, limitů v přístupu k potřebným datům a v metodě práce s nimi.

Druhý nese název „Evropská centrální banka ukončuje kvantitativní uvolňování: vhodnost načasování kroku, názory na normalizaci měnové politiky a další ohlasy v tisku“. Text v úvodu shrnuje obsah projevu guvernéra Evropské centrální banky Maria Draghiho z tiskové konference, která proběhla 14. června 2018 v Říze, a dále se věnuje ohlasům v odborném tisku, které toto oznámení vyvolalo. Dotýká se též otázky vhodnosti načasování a politickým dopadům oznámeného ukončení programu pravidelného nákupu aktiv, zmaření snah tzv. dluhopisových strážců (bond vigilantes) a existence zombie firem.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Dne 16. 8. 2018 vyšel pod číslem 170/2018 ve Sbírce zákonů Zákon o distribuci pojištění a zajištění. Účinný bude k 1. 12. 2018 a přinese sjednocení regulace a ochrany spotřebitele na celém finančním trhu, zajištění stejné úrovně ochrany spotřebitele u různých způsobů distribuce, větší srozumitelnost a srovnatelnost informací o finančních produktech a vyšší nároky na profesionalitu osob zprostředkovávajících pojištění a zajištění.

Publikováno na webu MF

Makroekonomická predikce - červenec 2018:

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2018/makroekonomicka-predikce-cervenec-2018-32565>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 27. 7. 2018 – 27. 8. 2018 se tentokrát věnuje tématu:

Zákon o distribuci pojištění a zajištění

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématům.....	5
Diskuse kolem nízkého růstu produktivity práce ve vyspělých ekonomikách....	5
Evropská centrální banka ukončuje kvantitativní uvolňování: vhodnost načasování kroku, názory na normalizaci měnové politiky a další ohlasy v tisku.....	11
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	15
Daně.....	15
Ekonomické vědy. Ekonomie	20
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	21
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	29
Informatika. Počítače	31
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	32
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	33
Podnik a podnikání.....	34
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	35
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	36
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	37
Právo.....	38
Statistika. Demografie. Sociologie.....	40
Účetnictví	41
Veřejná správa.....	41
Veřejné finance. Rozpočet	42
Životní úroveň	43
Ostatní	44
Přehled nových knih.....	48

Diskuse kolem nízkého růstu produktivity práce ve vyspělých ekonomikách

Mgr. Marek Benda, B.A.

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Debaty kolem stagnujícího přírůstu produktivity práce¹ a v jejím rámci i tzv. produktivity výrobních faktorů (TFP)² ve vyspělých státech nejsou ojedinělé. V českém mediálním prostoru na otázku pomalejšího růstu produktivity upozornil publicista Jan Macháček překladem poměrně dramatického článku profesora ekonomie z americké George Mason University, Tylera Cowena, jenž spekuloval nad možnými socioekonomickými důsledky nedostatečně rostoucí produktivity v USA.³ Tématu se ale například už v roce 2015 věnovali výzkumníci Citigroup kolem tamějšího makroekonomického стратега Willema Buitera⁴ nebo ve vztahu k USA ekonomové Mezinárodního měnového fondu Roberto Cardarelli a Lusine Lusinyanová.⁵ Obě práce konstatovaly pokles ročního růstu produktivity práce, respektive TFP mezi obdobími 1996-2004 a od roku 2005 na zhruba polovinu s dále klesající tendencí. Co tato čísla vlastně znamenají? Lze je číst jako symptom zaostávání, nebo naopak transformačních pohybů v hospodářských modelech vyspělých států s příslibem nového oživení? Tento přehledový článek nepřiblíží pouze závěry uvedených tři roky starých analýz, ale představí také nejnovější zjištění o růstu produktivity členských států Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a některé příspěvky k tématu, které v uplynulých měsících přinesla světová média.

Nejprve podrobněji k oběma starším studiím. Ekonomové Citigroup ve své práci *Poor Productivity, Poor Data, and Plenty of Polarisation*⁶ zdůrazňují, že pokles produktivity práce v USA a dalších vyspělých ekonomikách má svůj počátek ještě před vypuknutím globální finanční krize v roce 2008 a nejedná se tedy o cyklický fenomén. Rozvinuté ekonomiky v letech 1965-75 rostly v produktivitě průměrně o 4 procenta ročně, v období 1975-2005 o 2 procenta a nakonec od roku 2005 do roku 2014 pouze o procento. Samotné USA se tomuto trendu vymykaly v letech 1996 až 2004, kdy jejich roční přírůstek produktivity v průměru činil 3 procenta, v následujícím období do roku 2012 byl však už jen poloviční a mezi lety 2012 a 2014 se americká produktivita pohybovala již jen kolem procenta. V analýze

¹ Tj. podílu reálného hrubého domácího produktu a počtu odpracovaných hodin, případně míry zaměstnanosti. Viz INTERNATIONAL LABOUR OFFICE. Key Indicators of the Labour Market, Ninth Edition. Geneva: International Labour Office. 2016, p. 131. ISBN: 978-92-2-130121-9. Dostupné z: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf

² Produktivita výrobních faktorů (Total Factor Productivity, TFP), případně OECD upřednostňovaný termín multifaktorová produktivita (Multifactor Productivity, MFP), zohledňuje růst výstupů a efektivitu, jež nelze přímo spojit se vstupy vlastní práce nebo kapitálu. TFP (MFP) je proto často dávana do souvislosti s technologickým vývojem, může ale reflektovat i širší trendy v organizaci řízení práce, vzdělávání, interakci mezi podniky aj. Viz: ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. Measuring Productivity, Measurement of Aggregate and Industry-Level Productivity Growth, OECD Manual. Paris: OECD. 2001, p. 20, 125. ISBN 92-64-18737-5. Dostupné z: <http://www.oecd.org/dataoecd/59/29/2352458.pdf>

³ MACHÁČEK, Jan. MACHÁČEK: Jak může vypadat úpadek Ameriky a světa. In: *LIDOVKY.cz* [online]. 2. srpna 2018 12:11. [cit. 2018-08-17]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/machacek-jak-muze-vypadat-upadek-ameriky-i-sveta-fto-nazory.aspx?c=A180802_121151_ln_nazory_vlh; COWEN, Tyler. Decline and Fall of the American Empire. In: *BLOOMBERG.com* [online]. 30. 7. 2018 12:00. [cit. 2018-08-17]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/view/articles/2018-07-30/the-decline-and-fall-of-the-american-empire>

⁴ RAHBARI, Ebrahim; BUITER, Willem; SEYDL, Joe; FRIEDLANDER, George. Poor Productivity, Poor Data, and Plenty of Polarisation. *Citi Research, Economics Global Economics View*, 12 August 2015. Dostupné z: <https://ir.citi.com/3sPTB1qubudMFTKt6NpvgpCiYBp%2FFjyxINW7tARrkqD2c8PZgPosdxI%2B3xCN8CKbO HY%2BIsA1c4Q%3D>

⁵ CARDARELLI, Roberto; LUSINYAN, Lusine. U.S. Total Factor Productivity Slowdown: Evidence from the U.S. States. *IMF Working Paper WP 15/116*. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2015/wp15116.pdf>

⁶ Viz pozn. č. 4

Citigroup je nicméně zdůrazněno, že určitá relativizace tohoto trendu je přípustná. Vývoj produktivity práce totiž nutně neodráží vývoj životní úrovně. Ukazatele produktivity, stejně jako v případě HDP, nezohledňují například latentní ekologické hrozby, nebo neberou příliš v potaz hodnotu dlouhodobě a s minimálními náklady fungujících statků, jež mohou představovat výrazný přínos pro kvalitu života. Dále mohou být nepříznivě vypadající čísla o růstu produktivity relativizována nedostatky v měření, ať už se to týká určení přidané hodnoty, dlouhodobějšího vývoje kvality produkce v daném sektoru, včasné zohlednění nových produktů nebo promítnutí investic do nehmotného majetku v oficiálních statistikách. Je tedy možné, že po případné budoucí revizi dat nebude propad v růstu produktivity po roce 2005 nakonec tak markantní, jak se dnes jeví. Ovšem to ještě neznamená, že vše lze vysvětlit chybnou kalkulací nebo opakováním „paradoxu produktivity“⁷, podle kterého se nástup inovací ve statistice alespoň zpočátku neprojevuje. Za další relevantní faktory pro pomalu stoupající produktivitu práce považují autoři studie stále nízkou míru agregované poptávky a zvyšující se rozdíly mezi produktivitou nejvíce rostoucích firem a těch ostatních. Tyto jevy mohou být způsobeny klesající mírou přijímání nových technologií napříč společnostmi a nedostatečným využíváním a platovým ohodnocením dovedností absolventů vysokých škol. Negativní roli také pravděpodobně hraje polarizace na trhu práce, kdy vlivem automatizace roste zaměstnanost v profesích s vysokou a nízkou kvalifikací na úkor „přiškrcovaného středu“, což má být doprovázeno polarizací v oblasti mezd a platů. Političtí aktéři tady ovšem nejsou podle ekonomů Citigroup bezmocní a mohou na stagnaci míry a efektivity hospodářských výstupů odpovědět řadou opatření, od zlepšení mobility pracovních sil přes narovnání podnikatelského prostředí až po daňové transfery na podporu skupin negativně zasažených nástupem technologických inovací.⁸

Růstu produktivity úzce spojenému právě s technologickým rozvojem se rovněž v roce 2015 věnovali Roberto Cardarelli a Lusine Lusinyanová z Mezinárodního měnového fondu v práci *Total Factor Productivity Slowdown: Evidence from the U.S. States*⁹. Cardarelli a Lusinyanová se zaměřili na vývoj jedné ze subkategorií produktivity práce, produktivity výrobních faktorů (TFP), v USA v letech 1995 až 2010. Testovali přitom hypotézu, zda vyšší hodnoty TFP z přelomu milénia a následný propad nekorespondují s těmi státy USA, kde mají sídlo inovativní firmy se zaměřením na informační technologie, neboť růst TFP bývá spojován s technologickým rozvojem, jenž v případě IT mohl po svém bouřlivém rozvoji v 90. letech ztratit na síle. Ve své empirické analýze sice autorská dvojice došla ke konkluzi, že růst TFP se v období mezi lety 2005–2010 oproti letům 1996–2004 snížil o 1,75 procentního bodu, nebyl však zjištěn signifikantní rozdíl mezi státy s vysokou a nízkou přítomností podniků intenzivně vyvíjejících a užívajících IT. Například státy s nejvyšší mírou specializace v oblasti výroby IT, Nové Mexiko a Oregon, se od sebe co do růstu TFP lišily v letech 2005 až 2010 nejvíce ze všech. Rovněž oba autoři pro všechny státy USA udávají relativně stabilní zvyšování hranice produkčních možností (tj. technologickou změnu). Kde ovšem spatřují problém, je zpomalení růstu technické efektivity. V této oblasti se projevují rozdíly mezi jednotlivými státy, přičemž menší výpadky v efektivitě jsou pozorovatelné u států s vyšší mírou lidského kapitálu (měřeno průměrnou délkou vzdělávání) a vyšším podílem investic do výzkumu a vývoje na HDP.

⁷ „Paradox produktivity“ označoval situaci, kdy se rozvoj výpočetní techniky na konci 80. let nijak neprojevil na ukazatelích produktivity práce. Paradox tehdy zformuloval ekonom Robert Solow ve svém recenzním článku pro *New York Times* z 12. 7. 1987. Viz SOLOW, Robert. We'd better watch out. In: *New York Times Book Review*. July 12, 1987, p. 36. Dostupné z: <http://www.standardeconomist.com/pdf/misc/solow-computer-productivity.pdf>

⁸ Mezi takové transfery autoři řadí i nějakou formu nepodmíněného základního příjmu. Z tohoto úhlu pohledu byla tato analýza již pojednána v přehledovém článku BENDA, Marek. K aktuálním diskusím o nepodmíněném základním příjmu. In: *Finanční a ekonomické Informace: dokumentační bulletin MF*. 2016, 24(1), 5-7. ISSN 1804-7262. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-kuhovy-MF_2016-c-01_Financi-a-ekonomicke-informace-12016.pdf

⁹ Viz pozn. č. 5

Z nedávných odborných výstupů se vývojem produktivity ve vyspělých ekonomikách na základě údajů za postkrizová léta 2010–2016 zabývá pravidelná zpráva ekonomů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj *OECD Compendium of Productivity Indicators 2018*¹⁰, jež byla zveřejněna 26. června 2018. Tato analýza do značné míry potvrzuje platnost zjištění obou výše zmíněných prací o pokračujícím zpomalování růstu produktivity. Její autoři sice pro sledované období konstatují opětovné nastartování růstu HDP a zaměstnanosti v členských státech OECD, nejvíce pracovních míst ale přibývalo v sektorech s podprůměrnou mírou produktivity práce, jako jsou pohostinství, zdravotnictví či pečovatelské služby. Naopak sektory s nadprůměrnou produktivitou ve sledovaném post-krizovém období spíše zaměstnance ztrácely. Obzvláště patrný byl tento trend v USA, kde tři úbytkem pracovníků nejpostiženější sektory (velkoobchod, veřejná správa, rozhlas a televize) vykazovaly také nadprůměrnou produktivitu. Se stoupající důležitostí méně produktivních odvětví úzce souvisí i nižší růst reálných mezd, který ve většině sektorů členských států OECD zpravidla zaostával za průměrnými hodnotami růstu produktivity práce. Zde určitou výjimku tvořily USA a Německo, avšak i v jejich případě se zaostávání růstu platového ohodnocení za produktivitou práce týkalo plně třetiny všech odvětví. Zpráva OECD rovněž identifikuje v prvních sedmi letech této dekády pokles produktivity výrobních faktorů neboli multifaktorové produktivity (MFP), za nímž spatřuje oproti předcházejícím fázím nástupu nových inovací nižší míru rozšíření nových technologií do ekonomiky a nedostatečné uzpůsobení obchodních modelů a organizačních struktur pro jejich efektivní implementaci.

Tématu zpomalujícího růstu produktivity práce se koncem června rovněž věnovala *Třetí výroční konference Globálního fóra k produktivitě při OECD* pořádaná 28. – 29. června 2018 v kanadské Ottawě pod názvem *Firms, Workers and Disruptive Technologies – Ensuring Sustainable and Inclusive Growth*¹¹. Jak podkladový diskusní dokument, tak většina prezentací účastníků konference se zaměřovala na problémy spojené s rozšířením moderních technologií v ekonomice a vzrůstající rozdíly mezi produktivitou práce globálních a ostatních, v rámci národní ekonomiky aktivních firem. Pokles růstu produktivity byl na konferenci dán do souvislosti s přesunem investičních aktivit z hmotného do nehmotného majetku. Tato tendence má vytvářet požadavky na sofistikované manažerské dovednosti pro osvojení si technologických inovací a znevýhodňovat tak drtivou většinu firem nepatřících mezi globální lídry. Zároveň je tím v kombinaci s řadou administrativních a infrastrukturních bariér, nedostatkem potřebných kvalifikací a deformací konkurenčního prostředí relativně ztěžována expanze nových dynamických firem, zatímco již zaostávající subjekty mají zajištěnu vcelku nerušenou existenci bez podnětů pro svou další technologickou transformaci. To ve svém výsledku brzdí proces „kreativní destrukce“, poškozují všechny aktéry na trhu a nepříznivě se projevuje na hospodářském růstu.

K těmto závěrům učiněným na platformě OECD se z ekonomických komentátorů světových médií vrací redaktorka Financial Times Rana Forooharová, která je ve svém článku *Shining a light on power in Silicon Valley*¹² konkretizuje do podoby kritiky amerických technologických gigantů Facebooku, Applu, Amazonu, Netflixu a Googlu (tzv. Faangs). Tyto korporace přinejmenším v USA podle ní vytvářejí oligopolní struktury, neúměrně navyšují své zisky oproti svým ostatním konkurentům a podlamují tím růst produktivity práce i hospodářství jako celku. Že právě koncentrace

¹⁰ ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. OECD Compendium of Productivity Indicators. OECD Publishing, Paris. 2018. ISBN 978-92-64-30111-5. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/pdty-2018-en>

¹¹ 3rd Annual Conference of the Global Forum on Productivity – “Firms, Workers and Disruptive Technologies – Ensuring Sustainable and Inclusive Growth”, Ottawa, Canada, June 28-29, 2018 [online]. [cit. 2018-08-16]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/global-forum-productivity/events/gfp-ottawa.htm>

¹² FOROOHAR, Rana. Shining a light on a power in Silicon Valley. In: *Financial Times*, 2018, 39840(23. 7. 2018), 9. ISSN 03071766.

tržní síly může být problém, dokládá podle Forooharové i studie ekonomů Germána Guttiéreze a Thomase Philippona z června 2018 *How EU Markets Became More Competitive Than US Markets: A Study of Institutional Drift*¹³, která srovnává tržní koncentraci, zisky a regulační bariéry mezi Evropskou unií a USA. Guttiérez a Philippon ve své komparaci došli k závěru, že pro hospodářskou soutěž příznivější podmínky vykazuje trh EU, jehož regulátoři zasahují razantněji proti tvorbě monopolů než jejich američtí protějšci a jsou také (alespoň co do srovnání výdajových položek) pod nižším tlakem různých lobbystických organizací, jejichž zvýšené aktivity v USA korespondují s růstem tamní tržní koncentrace. Z tohoto důvodu Forooharová také kvituje uvalení rekordní červencové sankce Evropskou komisí na firmu Google za 4,3 miliard eur kvůli jejím předinstalovaným aplikacím v mobilním operačním systému Android.¹⁴

Problémem pro růst produktivity ale nemusejí být jen monopolní či oligopolní snahy technologických gigantů, ale také potíže řady manažerů malých podniků nastavit efektivní rozhodovací a výrobní procesy. Alespoň tak vyznívá článek Andrewa Hilla *The curse of 'accidental managers'*¹⁵ pro Financial Times, jenž popisuje situaci ve Velké Británii. Právě Spojené království se od finanční krize potýká s velmi nízkým růstem produktivity v mezinárodním srovnání. Hill to ve svém článku dokládá daty britského statistického úřadu (Office for National Statistics, ONS), podle nichž v roce 2016 britský pracovník zaostával v produktivitě o 27,3 procent za svým americkým kolegou a ze zemí G7 překonal pouze Japonsko.¹⁶ Ve svém dalším výzkumu britských podniků s deseti a více zaměstnanci došel ONS rovněž k závěru, že existuje silná korelace mezi manažerskou praxí a růstem produktivity, kdy zlepšení manažerských schopností o 0,1 procenta (dle vlastního žebříčku kritérií výzkumníků) má za následek zvýšení produktivity práce o bezmála 10 procent.¹⁷ Současně ale autor článku Andrew Hill upozorňuje na odhady britského Chartered Management Institute, podle nichž více než dvě třetiny manažerů patří do kategorie „manažerů náhodou“ (accidental managers), kteří se na své místo dostali pouze na základě schopností ze své předcházející pozice bez další výrazné průpravy v organizaci řízení a dalších specializací. Vzdělávání vedoucích pracovníků by proto mohlo být řešením britské situace klesajícího růstu produktivity, a to i v případě malých podniků ze sektoru služeb, jejichž podíl na celkovém HDP země není nijak významný. Ani u zcela lokálních firem totiž není vyloučen kumulativní a vůči růstu produktivity příznivý efekt vyšších manažerských kompetencí a hlubší specializace v moderních technologiích.

Článek z prvního srpnového čísla týdeníku The Economist *Free exchange: Homespun economics*¹⁸ hledá zvrat v trendu nízkého přírůstku produktivity práce v samotných britských dějinách, a to nikoliv na straně nabídky, ale poptávky. Autor článku se vztahuje k závěrům historika hospodářských dějin

¹³ GUTIÉRREZ, Germán; PHILIPON, Thomas. How EU Markets Became More Competitive Than US Markets: A Study of Institutional Drift. *NBER Working Paper No. 24700*. June 2018. Dostupné z: https://www.banque-france.fr/sites/default/files/investment-less_growth_paper.pdf

¹⁴ EVROPSKÁ KOMISE. Antimonopolní politika: Komise ukládá společnosti Google pokutu 4.34 miliard EUR za protiprávní jednání týkající se mobilních zařízení Android, kterým posilovala dominantní pozici svého vyhledávače. In: *EVROPSKÁ KOMISE* [online]. 18. července 2018 [cit. 2018-08-16]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4581_cs.htm

¹⁵ HILL, Andrew. The curse of 'accidental managers'. In: *Financial Times*. 2018, 39829(10. 7. 2018), 7. ISSN 03071766.

¹⁶ Pro více informací viz OFFICE FOR NATIONAL STATISTICS. Statistical bulletin. International comparisons of UK productivity (ICP), final estimates: 2016. Release date: 6 April 2018. Dostupné z: <https://www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/productivitymeasures/bulletins/internationalcomparisonsofproductivityfinalestimates/2016/pdf>

¹⁷ OFFICE FOR NATIONAL STATISTICS. Management practices and productivity in British production and services industries - initial results from the Management and Expectations Survey: 2016. Release date: 6 April 2018. Dostupné z: <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/labourproductivity/articles/experimentaldataonthemanagementpracticesofmanufacturingbusinessesingreatbritain/2018-04-06/pdf>

¹⁸ THE ECONOMIST. Free exchange: Homespun economics. *The Economist*. 2018, 428(9103), 61. ISSN 0013-0613.

Roberta Allena¹⁹, který příčiny úspěšné industrializace Velké Británie na přelomu 18. a 19. století spatřuje v předchozí obchodní expanzi. Ta relativně zvýšila britské výdělků oproti kontinentální Evropě a při nejbližší příležitosti vyvolala snahy o zvýšení efektivity výroby. V situaci, kdy uhlí bylo v Británii levné a práce drahá, se poměrně rychle ujaly parní stroje a vyplatila se i další mechanizace. Podle *Economist* by Allenova hypotéza o mzdách coby motoru průmyslové revoluce našla uplatnění i v dnešních diskusích o produktivitě práce, kam by vnesla pohled na vyšší mzdy jako předpoklad a nikoliv jako důsledek vyšší produktivity a úspěšného etablování nových technologií.

Profesorka veřejné politiky na Cambridgeské univerzitě Diane Coylová nicméně při vědomí všech zpráv o stagnujícím růstu produktivity upozorňuje na možné nepřesné a zastarávající způsoby měření, které mohou konečná data zkreslovat směrem dolů. Ve svém komentáři *Conventional measures pose the wrong productivity question*²⁰ připomíná zejména zásadní veličinu pro měření produktivity, hrubý domácí produkt. Právě HDP zatím ve statistické praxi dostatečně nereflektuje investice do nehmotného majetku (nápadů) a zabývá se jen konečnými a nikoliv i přechodnými výstupy. Ve světě globálně fungujících produkčních řetězců jsou však přechodné výstupy čím dál důležitější.²¹ To neznamená, že ze stávajících čísel nejsou vyvoditelné deficity stávajícího fungování ekonomiky, jako jsou dlouhodobě nerostoucí reálné příjmy řady domácností. Nová definice HDP, která by reflektovala také fenomény nastíněné Coylovou, by však růst produktivity práce kalkulovala o něco lépe, než jak to činí dosavadní statistiky.

Všemi hlavními hypotézami o zpomalování nárůstu produktivity se zabývá hlavní komentátor *Financial Times* Martin Wolf v článku *Waiting for a productivity resurgence*²². I on sice připouští efekt chybné metodiky měření, jež tak produkuje nízká čísla, to však podle něj sotva může vysvětlit prudký propad růstu produktivity s nástupem roku 2005. Nepopírá rovněž možnou negativní roli monopolních a oligopolních tendencí a nákladnějšího dobývání renty, neumí si však představit, že by tyto okolnosti zcela vzaly inovativním technologiím jejich potenciál zvyšovat produktivitu práce v otevřených ekonomikách. Je ovšem možné, že moderní technologie jako umělá inteligence, do níž jsou nyní vkládány naděje, je z hlediska svého příspěvku k produktivitě skromnější záležitostí než vynálezy elektřiny, benzínu, spalovacích motorů, letadel, čističek vod nebo chemických sloučenin z počátku 20. století. Dosáhnout hospodářského a technologického pokroku se také zdá být náročnějším úkolem než v minulosti, na druhé straně ale Wolf nevyklučuje, že se svět zatím nachází ve fázi klidu před bouří a pravý boom teprve přijde. Při pohledu na pocítovanou důležitost sektoru služeb v moderní ekonomice – zejména zdravotnictví, školství a péče o děti a seniory – by si ale spíše vsadil na pozvolné než náhlé promítnutí moderních technologií do produktivity. Protože však v západní společnosti je stále klíčovým očekáváním inkluzivní růst, bylo by s ohledem na stagnující průměrné příjmy obyvatelstva lépe, kdyby technologická transformace do ekonomiky vstoupila razantnějším způsobem.

O energickém nástupu nových technologií oproti tomu nepochybuje profesor Massachusettského technologického institutu Erik Brynjolfsson v komentáři *Machine learning will be the engine of*

¹⁹ ALLEN, Robert C. *The British Industrial Revolution in Global Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press. 2009. ISBN 978-0-521-86827-3.

²⁰ COYLE, Diane. *Conventional measures pose the wrong productivity question*. In: *Financial Times*. 2018, 39861(16. 8. 2018), 9. ISSN 03071766.

²¹ Že hrubý domácí produkt se zejména u malých otevřených ekonomik ukazuje jako nepříliš spolehlivý indikátor, bylo patrné na příkladu Irska, jehož HDP mělo kvůli účetním operacím nadnárodních korporací s irským sídlem v roce 2015 vzrůst o 26 (!) procent. Podrobněji viz BENDA, Marek. *Irská specifika při zjišťování výkonu tamní ekonomiky*. In: *Finanční a ekonomické Informace: dokumentační bulletin MF*. 2017, 25(10), 5-8. ISSN 1804-7262. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/Informace/cs/media/Bulletin-kuhkovny-MF_2017-c-10_2017-10_Finanční-a-ekonomické-informace-102017.pdf

²² WOLF, Martin. *Waiting for a productivity resurgence*. In: *Financial Times*. 2018, 39840(23. 7. 2018), 9. ISSN 03071766.

global growth²³. Podle něj umělá inteligence bude prostřednictvím systémů strojového učení teprve nyní naplňovat své více než 60 let staré přísliby ekonomického růstu a zásadní proměny řady hospodářských sektorů i společnosti jako takové. To naznačují výsledky tzv. indexu umělé inteligence (AI index) v rámci projektu Stanfordské univerzity a dalších pracovišť, který například pro systémy přiřazování obrázků udává pokles chybovosti z 28 procent v roce 2010 na 2,5 procent v roce 2017, čímž měl být v této oblasti překonán i výkon člověka.²⁴ Brynjolfsson považuje systémy automatizovaného učení za technologii obecného využití („general-purpose technology“), podobnou objevům parního pohonu a elektřiny, již lze využít nejen v detekování podvodů, zdravotnické diagnostice nebo reklamě, ale také při efektivnější organizaci distribučních řetězců. A pokud bude její potenciál odpovídajícím způsobem zabudován do obchodních plánů firem, rozvoje kompetencí zaměstnanců a regulačních politik, projeví se také na zvýšené produktivitě práce a celkové prosperitě.

Z představených studií a komentářů vyplývá, že zpomalující se růst produktivity práce ve vyspělých ekonomikách je komplexním problémem, který může mít řadu příčin, přičemž ale i jeho samotné diagnostikování naráží na limity v přístupu k potřebným datům a v metodě jejich vyhodnocování. Důležitou proměnnou přitom také představuje časový odstup, který může minulou i budoucí perspektivu vývoje produktivity dodatečně proměnit, jestliže se dopady minulých investic do nových inovací teprve projeví. Všichni výše citovaní autoři by však rozhodně pro ekonomickou performanci vyspělých států nepovažovali za škodlivé, budou-li v nich prosazovány politiky vyšších investic do vzdělávání, výzkumu a vývoje a lidského kapitálu obecně.

²³ BRYNJOLFSSON, Erik. Machine learning will be the engine of global growth. In: *Financial Times*. 2018, 39844(27. 7. 2018), 9. ISSN 03071766.

²⁴ ARTIFICIAL INTELLIGENCE INDEX. 2017 Annual Report. Dostupné z: <http://cdn.aiindex.org/2017-report.pdf>

Evropská centrální banka ukončuje kvantitativní uvolňování: vhodnost načasování kroku, názory na normalizaci měnové politiky a další ohlasy v tisku

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

V polovině června oznámila Evropská centrální banka ukončení programu pravidelného nákupu aktiv, tzv. kvantitativního uvolňování¹. V tisku se objevují komentáře, které si kladou otázky, zda Evropská centrální banka přikročila k tomuto rozhodnutí ve správnou dobu a co vlastně znamená „normalizace měnové politiky“. Různé příspěvky také dávají krok Evropské centrální banky do souvislosti se zvyšováním úrokových sazeb americkým Fedem.

Jak bude ukončení kvantitativního uvolňování vypadat v praxi, popisuje přepis projevu guvernéra Evropské centrální banky Maria Draghiho z tiskové konference, která proběhla 14. června 2018 v Rize². Evropská centrální banka chce pokračovat v čistém nákupu aktiv až do konce letošního roku. Od října by mělo dojít ke snížení objemu nakupovaných aktiv, a to z nynějších 30 miliard euro měsíčně na 15 miliard³. ECB však bude i nadále reinvestovat jistiny ze splacených cenných papírů. Úrokové sazby zůstávají také zatím nezměněny – Evropská centrální banka se zavázala udržovat je na stávajících úrovních alespoň do léta 2019. Draghi dále na tiskové konferenci podrobněji zanalyzoval hospodářskou situaci v eurozóně. I přes zpomalení tempa růstu HDP v letošním roce oproti prognózám hodnotí Draghi ekonomickou situaci pozitivně: hospodářské ukazatele jsou stále v souladu s „pokračujícím a solidním hospodářským růstem“. Draghi dále komentoval měnový vývoj a v závěru projevu znovu zdůraznil nutnost provádění strukturálních reforem v zemích eurozóny a potřebu obnovy fiskálních rezerv i uplatňování Paktu stability a růstu. Nakonec Draghi za Radu guvernérů ECB vyzval k přijetí kroků k dokončení bankovní unie a unie kapitálových trhů.

K otázce možného ukončení kvantitativního uvolňování v eurozóně se ještě před červnovým zasedáním vyjádřila strategka Karen Ward působící pro společnost JPMorgan Asset Management v článku *It's time for the ECB to step back and let the market do its job*⁴. Autorka dává do souvislosti kvantitativní uvolňování a zmaření snah tzv. „dluhopisových strážců“ (bond vigilantes) s italskými volbami a zmiňuje i existenci tzv. zombie firem. Dluhopisoví strážci jsou subjekty, které v případě nesouhlasu s měnovou politikou začnou odprodávat dluhopisy, čímž se zvýší úrokové sazby a další veřejné zadlužování se stane nákladnějším⁵. Kvantitativní uvolňování však udržuje sazby nízké. To podle Ward uškodilo v Itálii při volbách tradičním politickým stranám (populisté slibovali nereálné snižování daní, na což by dluhopisoví strážci určitě zareagovali)⁶. Zombie podniky jsou firmy, které přežívají jen díky levnému financování. Ward sice uznává význam kvantitativního uvolňování v době

¹ Více o kvantitativním uvolňování (jeho fungování a historických případech z různých zemí) viz např. anglická Wikipedie: https://en.wikipedia.org/wiki/Quantitative_easing nebo článek na webu Evropské centrální banky: <https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/app.cs.htm>.

² EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA. Mario Draghi, Luis de Guindos: Tisková konference: úvodní prohlášení. *Evropská centrální banka* [online]. Riga, 14. června 2018 [cit. 2018-05-30]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2018/html/ecb.is180614.cs.html>.

³ V minulosti byl objem nakupovaných aktiv již několikrát změněn. Více informací lze najít na webu Evropské centrální banky v tomto příspěvku: <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>.

⁴ WARD, Karen. It's time for the ECB to step back and let the market do its job. In: *FT.com* [online]. June 11, 2018 [cit. 2018-08-01]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/3e42e690-6a45-11e8-8cf3-0c230fa67aec>.

⁵ Více k tomuto pojmu např. zde: https://www.ezonomics.com/whatis/bond_vigilante/.

⁶ K politické a ekonomické situaci v Itálii po jarních parlamentních volbách viz přehledový článek Marka Bendy „Diskuse o stavu italské ekonomiky a eurozóny na pozadí jmenování vlády premiéra Giuseppe Conteho“ v bulletinu Finanční a ekonomické informace (č. 6/2018) https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF_2018-c-06_2018-06_Financni-a-ekonomicke-informace-62018.pdf.

krize, ta nicméně pominula a nyní opatření zkresluje dění na trzích. Z dlouhodobého hlediska tak bude ukončení kvantitativního uvolňování jen prospěšné.

Podobně se vyjádřil v článku *Jetzt ist die Stunde der Politik*⁷ pro Handelsblatt také Jan Mallien. Podle něj není ukončení kvantitativního uvolňování jen důležitým krokem k vyšším úrokovým sazbám, nýbrž také změnou ve vztahu Evropské centrální banky k politickým záležitostem. Zpočátku sloužilo kvantitativní uvolňování skutečně k udržování cenové stability (deflace by znamenala nestabilitu), zároveň se však stalo prostředkem pro naplnění politických cílů, tj. udržení eurozóny. Nyní ale ekonomika eurozóny zřetelně roste. Evropská centrální banka by měla přestat plnit politické cíle a soustředit se na svůj mandát. Kromě toho brání dalšímu kvantitativnímu uvolňování i právní důvody (omezení, jak velký podíl určitých dluhopisů může ECB maximálně koupit). Mallien dále připomíná, že ECB pomohla svými opatřeními k udržení eurozóny, protože v té době nebyl nikdo jiný, kdo by to udělal. Zároveň se ECB nyní potýká se ztrátou důvěry a s útoky ze strany politiků. S oslabením důvěry je podle něj spojené riziko ztráty nezávislosti. Dále bylo jasné, že si ECB svým opatřením jen kupovala čas. Toho bylo částečně využito: některé země (např. Irsko a Španělsko) provedly rozsáhlé reformy. Politická situace v Itálii však poukazuje na to, jak je situace v eurozóně stále křehká. Autor uvádí, že až dojde ke zvýšení sazeb, některé země mohou bolestivě pocítit, co zameškaly. Bylo by tedy žádoucí, aby byla Evropa do té doby stabilní i bez mimořádných opatření Evropské centrální banky.

Dlouhodobě se spekuluje, zda se ekonomiky vůbec mohou vrátit na předkrizovou úroveň a co vlastně znamená „normalizace měnové politiky“. Tím se zabývá v článku *Central banks should not be tempted by the good old days*⁸ Martin Sandbu. Autor nabízí čtyři pohledy na to, co je vlastně normální. Podle první skupiny názorů může „návrat k normálu“ znamenat návrat k normální úrovni úrokových sazeb. Tento názor je však podle autora hloupý – centrální banky by měly stanovovat úrokové sazby na takové úrovni, která nejlépe odpovídá jejich veřejnému mandátu. Existují různé důvody, proč by se nyní sazby mohly stabilizovat na mnohem nižších úrovních než před ekonomickou krizí. Ani druhý z názorů (že návrat k normálu znamená méně měnové stimulace) Sandbu neuznává. Další skupina volá po normalizaci celkového nastavení měnové politiky a jejích cílů. Centrální banky nyní cílí inflaci, což se v průběhu krize nezměnilo, pouze se nedaří dosáhnout požadované míry. Měly by tedy banky provádět ještě agresivnější stimulaci, popř. sledovat jiné cíle? Poslední z názorových skupin odmítá používání nových nástrojů, např. kvantitativního uvolňování. Podle Sandbu však byly nové nástroje vyvinuty proto, že staré nefungovaly. Nemá smysl se odnaučovat nové znalosti nabyté v průběhu krize, ani se znovu učit věci, které nefungují.

David Navrátil v článku *Atomové tlačítko? Standard*⁹ píše, že centrálním bankám (ECB ani Fedu) se zřejmě do příští krize nepodaří zvýšit úrokové sazby na dostatečnou úroveň tak, aby je v případě potřeby byly schopné snížit o 5 % (o takovou výši byly podle autora průměrně sazby v krizích snižovány). Centrální banky tak ponechají kvantitativní uvolňování mezi svými nástroji a je pravděpodobné, že postupně začnou nakupovat i další aktiva, nejen dluhopisy. I účinnost kvantitativního uvolňování bude klesat a centrální banky budou podle Navrátila hledat další nástroje, jak sazby snížit.

⁷ MALLIEN, Jan. Jetzt ist die Stunde der Politik. *Handelsblatt*. 2018, 113, 26. ISSN 0017-7296. Dostupné také v archivu Handelsblatt po přihlášení z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HB_E39440AF-44CB-4F2D-9FB6-FA3A662D11A7%7CHBPM_E39440AF-44CB-4F2D-9FB6-FA3A662D11A7.

⁸ SANDBU, Martin. Central banks should not be tempted by the good old days. In: *FT.com* [online]. March 15, 2018 [cit. 2018-08-01]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e43e8602-283d-11e8-b27e-cc62a39d57a0>.

⁹ NAVRÁTIL, David. Atomové tlačítko? Standard. *Lidové noviny*. 2018, 31(125), 8. ISSN 0862-5921. Dostupné také v Aktivních novinách ze sítě resortu MF.

Toho, zda bylo ukončení kvantitativního uvolňování vhodně načasováno, se týká článek *Draghi treads middle path on bond-buying exit to soothe investors*¹⁰. Claire Jones v něm mimo jiné připomíná, že Evropská centrální banka již dvakrát v minulosti utáhla měnovou politiku v nevhodnou dobu – v době rozvíjející se finanční krize v roce 2008 i dluhové krize v eurozóně v roce 2011. Úkolem Maria Draghiho bylo nyní nevyděsit investory, že by se historie mohla opakovat. ECB se proto rozhodla pro „umírněné řešení“¹¹ – oznámit konec kvantitativního uvolňování, ale zároveň přislíbit, že nedojde ke zvýšení úrokových sazeb po určité minimální období. Jones dále spekuluje, jak rozhodnutí souvisí s nadcházející změnou v čele Evropské centrální banky. Draghimu končí funkční období na podzim 2019, nynější sdělení tedy mělo také uklidnit trhy, že uvolněná měnová politika bude částečně pokračovat i po jeho odchodu (jak již bylo zmíněno, Evropská centrální banka hodlá pokračovat v reinvesticích jistin ze splacených cenných papírů). Tím, že Draghi oznámil konkrétní datum, kdy bude kvantitativní uvolňování ukončeno, zároveň ustoupil některým svým možným následovníkům, kteří nejsou nákupu aktiv nakloněni už od začátku. Výměnou za to získal Draghi jednomyslnou podporu pro své rozhodnutí.

Rozhodnutí Evropské centrální banky ukončit kvantitativní uvolňování uvádí do souvislosti s oznámeními dalších centrálních bank ve stejném týdnu redakční komentář Financial Times *Central banks correctly go their separate ways*¹². Podle Financial Times se jak ECB, tak Fed i Bank of Japan zachovaly předvídatelně: Evropská centrální banka oznámila konec kvantitativního uvolňování, Fed zvýšil úrokové sazby a Bank of Japan neoznámila žádnou změnu. Nejjednodušší rozhodování měla právě Bank of Japan, ačkoli ne z příjemných důvodů – inflace v Japonsku je nadále hluboko pod cílovou úrovní. Rozhodnutí Fedu odráží silný růst americké ekonomiky, zvyšování zaměstnanosti i inflace a očekávanou fiskální podporu. Fed si je nicméně vědom, že utahování může způsobit otřesy na trzích, zejména v rozvojových ekonomikách. Objevují se další rizika, spojená převážně se zahraničně obchodní politikou Donalda Trumpa. Než se dopad zavedení cel projeví v praxi, nicméně nějakou dobu trvá. Fed tak bude pravděpodobně sledovat situaci a zasáhne až v případě šoku, než aby reagoval předem na základě očekávání, co by se mohlo stát. Nejtěžší rozhodování měla podle Financial Times Evropská centrální banka, a to vzhledem ke zhoršení ekonomického výhledu i politické situaci v Itálii. Vedení ECB ale odolalo pokušení oddálit konec kvantitativního uvolňování a Draghimu se úspěšně podařilo předat „opatrnější sdělení“ spočívající v závazku držet úrokové sazby nízké, zároveň ale ukončit nákup aktiv. Podle Financial Times je možné, že se úrokové sazby nevrátí na předkrizovou úroveň a že zůstanou trvale nižší. Zotavování ekonomiky může kdykoli skončit (např. v případě nepříznivého šoku). I tak ale mohou být spotřebitelé, podniky i investoři klidní, že centrální banky „vědí, co dělají“.

Podle Quina Caseyho, který na příspěvek zareagoval, však centrální banky nevědí o nic více než ostatní. Od vypuknutí krize se inflace ani hospodářský růst nevyvíjí podle očekávání navzdory nebyvalému období nízkých úrokových sazeb a rozměrným rozvahám centrálních bank. Současné směřování měnové politiky sice může být logické z dnešního pohledu, ale nikdo neví, zda lze v budoucnu očekávat hladký či komplikovanější průběh.¹³

¹⁰ JONES, Claire. Draghi treads middle path on bond-buying exit to soothe investors. In: *FT.com* [online]. June 14, 2018 [cit. 2018-08-01]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/9cdb5cc0-6fed-11e8-92d3-6c13e5c92914>.

¹¹ V originále „dovish“, tzn. i „holubičí řešení“. „Holubicemi“ jsou u centrálních bank označováni zastánci nízkých úrokových sazeb a měnové politiky upřednostňující hospodářský růst před cenovou stabilitou. Opačné platí pro jestřáby (preference cenové stability před hospodářským růstem). Více viz např. <http://www.kurzy.cz/zpravy/124500-slangovy-slovník-aneb-o-cem-to-vlastne-mluvi-ti-traderi-a-analytici/>.

¹² Central banks correctly go their separate ways. In: *FT.com* [online]. June 15, 2018 [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/93070584-6fb9-11e8-852d-d8b934ff5ffa>.

¹³ CASEY, Quin. Central banks know no more than anyone else. In: *FT.com* [online]. June 22, 2018 [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/591e9900-72e2-11e8-aa31-31da4279a601>.

Dopady ukončení kvantitativního uvolňování na trh dluhopisů analyzuje ekonomický poradce Guillermo Tolosa z Oxford Economics v komentáři *European recovery is bad news for the world's bond prices*¹⁴. Tolosa se obává vyschnutí likvidity na světových trzích¹⁵. Z důvodu nedostatku dluhopisů kvůli jejich nákupu Evropskou centrální bankou investovali evropští investoři do zahraničních aktiv. S ukončením kvantitativního uvolňování zájem o zahraniční dluhopisy klesne a tento propad poptávky pravděpodobně nevyrovnají ani američtí investoři. Propad poptávky bude znamenat pokles ceny dluhopisů a tlak na růst sazeb. Když Fed začal s „kvantitativním utahováním“ v roce 2014, byla situace jiná (evropští investoři propad poptávky ze strany Američanů vyrovnali). Nyní se v USA uvolňuje nabídka dluhopisů, a tak budou tamní investoři preferovat spíše domácí dluhopisy. Podle autora bude mít ukončení nákupu aktiv Evropskou centrální bankou větší dopady, než když se ke stejnému kroku uchýlil americký Fed. Zmíněný vývoj oslabí dolar, a naopak pomůže euru.

Na závěr je nutné připomenout, že spuštění kvantitativního uvolňování bylo od začátku poměrně kontroverzním opatřením, na něž mají různí ekonomové i členské státy eurozóny rozdílné názory. Jak uvádí Claire Jones v článku *Quantitative easing helped vulnerable more than rich, says ECB*¹⁶, někteří z kritiků kvantitativního uvolňování v minulosti argumentovali tím, že opatření prohlubuje nerovnosti ve společnosti prostřednictvím růstu cen akcií a dluhopisů v majetku zámožnějších osob. V nedávno publikovaném výzkumu¹⁷, na který autorka odkazuje, však Evropská centrální banka zjistila, že nákup aktiv pomohl spíše domácnostem, a to díky podpoře hospodářského růstu a zvýšení inflace. Evropská centrální banka dále tvrdí, že opatření přispělo ke snížení nezaměstnanosti na předkrizovou úroveň rychleji, než předvíдалa řada ekonomů, a že nerovnosti ve společnosti se díky kvantitativnímu uvolňování naopak zmírnilly.

¹⁴ TOLOSA, Guillermo. European recovery is bad news for the world's bond prices. In: *FT.com* [online]. June 18, 2018 1:19 PM [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: <https://ftalphaville.ft.com/2018/06/18/1529320756000/European-recovery-is-bad-news-for-the-world-s-bond-prices/>.

¹⁵ Tržní likvidita je definována jako „míra schopnosti účastníků trhu realizovat finanční transakce s aktivy daného objemu bez toho, že by způsobili výraznou změnu v jejich cenách“ – viz slovník pojmů na webu Business Center <https://business.center.cz/business/pojmy/p3308-trzni-likvidita.aspx>.

¹⁶ JONES, Claire. Quantitative easing helped vulnerable more than rich, says ECB. In: *FT.com* [online]. July 18, 2018 [cit. 2018-08-04]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/71877e60-8a72-11e8-bf9e-8771d5404543>.

¹⁷ AMPUDIA, Miguel, et al. Monetary policy and household inequality. In: *European Central Bank* [online]. 18 July 2018 [cit. 2018-08-08]. ISBN 978-92-899-3275-2. DOI: 10.2866/545402. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2170.en.pdf>.

Daně

Christian Sterzinger

Aufhebung der Vereinfachungsregelung für innergemeinschaftliches Verbringen im grenznahen Bereich

Zrušení zjednodušujícího pravidla pro vnitrouijní přemístění zboží v příhraniční oblasti

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 67, (2018) Nr. 12, S. 475-478

Vyhláškou německého Spolkového ministerstva financí z 23.4.2018 se ruší zjednodušující pravidlo pro účely DPH týkající se dodávání zboží v rámci velkoobchodu z jiných zemí Evropské unie, kdy dovážející prodejci mohli své zboží administrovat jako tzv. vnitrouijní přemístění. Zjednodušující pravidlo bylo určeno především pro pravidelné dodavatele a odběratele z řad drobných podnikatelů v příhraničních oblastech, kteří nemuseli deklarovat zboží u finančních úřadů jako vnitrouijní dodávku, respektive koupi, a plnit s tím spojené náležitosti (např. povinné vykazování DPH druhého státu EU ve fakturách dodavatele či daňové identifikační číslo u odběratele). Podle článku však toto pravidlo již nepředstavovalo výraznější administrativní úlevu a naopak otevíralo prostor pro daňové úniky, neboť opravňovalo odběratele k daňovému odpočtu, přičemž dlužníkem DPH byl v Německu registrovaný dodavatel z jiného členského státu Unie. Přeshraniční vymáhání dlužné daně však stále není v EU příliš efektivní. -- Znění vyhlášky na s. 496.

Donata Riedel

Baukindergeld kommt nur für drei Jahre

"Baukindergeld" bude trvat jen tři roky

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 122 (28.6.2018), S. 11

Ke kompromisu v rámci německé vládní koalice ohledně podmínek a trvání zvláštního daňového bonusu pro rodiny s dětmi při koupi první obytné nemovitosti (tzv. Baukindergeld). Úleva by měla nakonec platit jen pro rodinnou nemovitost získanou v letech 2018 až 2020, přičemž žadatelé musí dodržet hranici 75 tisíc eur ročního příjmu plus dalších 15 tisíc eur za každé dítě. Ročně by ve vztahu ke každému dítěti v domácnosti výsledný bonus činil 1200 eur a byl by přiznáván po dobu 10 let. Konečné časové omezení bylo výsledkem debat mezi koaličními stranami i mezi spolkovým ministerstvem financí, které i po redukci úlevy počítá do r. 2029 s dodatečným zatížením spolkového rozpočtu ve výši 3,3 miliard eur. Svě výhrady s poukazem na riziko růstu cen nemovitostí vznesl k "Baukindergeldu" i Spolkový účetní dvůr. Článek stručně shrnuje také výsledky koaliční shody na dalších daňových úlevách pro rodiny. -- K tématu viz také komentář na s. 14; podmínky pro získání bonusu shrnuje HB č. 136/2018 (18.7.2018), s. 34-35.

Jan Hildebrand

Der ungenutzte Datenschatz : Steuerhinterziehung

Nevyužitý datový poklad : daňové úniky

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 116 (20.6.2018), S. 9

Německé úřady zatím jen sporadicky využívají daňové informace, jež Německu poskytují mezinárodní smluvní mechanismy nebo unijní právo. Například možnost náhledu do transparentního registru ekonomicky oprávněných subjektů, který vznikl na základě čtvrté směrnice EU proti praní peněz, využily od konce r. 2017 finanční úřady jen 8 spolkových zemí. Také žádosti finančně-analytického útvaru Financial Intelligence Unit (FIU) o informace z registru se zatím pohybují v řádu jednotek, zatímco nestátní a neziskové organizace vznesly za stejný časový úsek na 1158 požadavků o nahlédnutí do registru. S problémy se rovněž potýká Spolkový centrální úřad pro daně (BZSt), u nějž se sbíhají údaje o zahraničních kontech německých občanů a který je dosud nedokáže efektivně sdílet se zemskými finančními úřady.

Norbert Häring

Die große Steuerflucht : Gewinnverlagerung

Velký daňový exodus : přesouvání zisků

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 129 (9.7.2018), S. 10

Ke studii ekonomů Thomase Tørsløva, Ludwiga Wiera z Kodaňské univerzity a Gabriela Zucmana z Kalifornské univerzity v Berkeley o nadnárodních koncernech se sídlem v zemích s nízkou hladinou korporátního zdanění (tzv. daňových rájích). Ve své analýze popisují shodné charakteristiky přítomnosti těchto firem v daňových rájích a přibližují mechanismus přesunu zisků ze zemí, kde jich fakticky bylo dosaženo. Odhadují přitom, že nadnárodní korporace uměle vyvádějí až 40 procent svých zisků do jurisdikcí s nulovou či velmi nízkou mírou jejich zdanění. Státy Evropské unie přesunem zisků ztrácejí na 20 procent výnosu z daně z příjmů právnických osob, přičemž se tyto optimalizační pohyby nepříznivě projevují i na kvalitě statistických údajů o výši hrubého domácího produktu nebo salda běžného účtu platební bilance. Z analýzy také vyplývá, že finanční úřady dotčených států se do vymáhání zisků z daňových rájů příliš ochotně nepouštějí. - Studie vyšla pod názvem "The Missing Profits of Nations" (NBER, 2018).

Valerie Hopkins

Hungary toughens stance with tax on migration "propaganda"

Maďarsko zpřísnuje svůj přístup vůči migrační "propagandě" pomocí zvláštní daně

Financial Times, Vol. 2018, No. 39839 (21.7.2018), p. 4

Maďarský parlament schválil zvláštní daň ve výši 25 procent směřovanou vůči neziskovým organizacím, které se angažují "v propagačních aktivitách, jež staví imigraci do pozitivního světla". Kritici poukazují na vágní formulace ve schváleném zákoně o této dani a celou normu považují za útok na svobodu slova.

Christopher Bergedahl

Hybrid entities and the OECD model 2017 : the end of the road?

Hybridní entity a vzorová smlouva OECD z roku 2017 : konec cesty?

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 7, p. 417-429

Autor se v článku zabývá aktualizací vzorové smlouvy OECD a komentářů ke smlouvě z r. 2017 s důrazem na článek 1 ("persons covered" - osoby, na které se vztahuje smlouva) a článek 23 ("methods for elimination of double taxation" - metody zamezení dvojího zdanění). Vzorová smlouva z r. 2017 mění původní text o tzv. hybridních entitách a o výjimkách z obecného ustanovení ("saving clause"). Účelem bylo vyjasnění aplikace pravidel OECD u hybridních entit. Autor podrobně analyzuje změny, přičemž se v závěru vyjadřuje k jejich nedostatkům. - Poznámky.

Silke Hüsing

Im Koalitionsvertrag vereinbarte Förderung der Elektromobilität: Wie viel bringt die Sonderabschreibung?

V koaliční smlouvě obsažená podpora elektromobility: kolik přinese zvláštní odpis?

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 24, S. 1417-1422

Čtvrtý kabinet německé kancléřky A. Merkelové chystá pro podniky zvláštní 50-procentní daňový odpis při pořízení osobních vozidel na elektrický či hybridní pohon. Příspěvek předkládá dopadovou analýzu tohoto opatření a dochází k závěru, že by odpis mohl u kapitálových společnostech pokrýt až osmiprocentní rozdíl v ceně oproti vozu s konvenčním pohonem, u OSVČ a osobních společností by kompenzace mohla být dokonce ještě vyšší. V kalkulaci je však zahrnuto pouze pořízení vlastního vozu, nikoliv do něj potřebných baterií a jejich následně výměna, což autorku článku vede k doporučení, aby obchodní právo tyto baterie považovalo za samostatný ekonomický statek. Z opatření by rovněž mohli výrazně profitovat zaměstnanci podniku, jimž budou tato vozidla zaměstnavatelem nabídnuta jako benefit k soukromému užívání. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Lisa Hillmann, Rebecca Hoehl

Interest limitation rules : at a crossroads between national sovereignty and harmonization

Pravidla limitů pro odpočet úroků : na rozcestí mezi národní suverenitou a harmonizací

European taxation, Vol. 56, (2018) No. 4, p. 140-148

V článku je analyzována akce 4 BEPS a čl. 4 směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem - ATAD (2016/1164). Autorky zjišťují nezbytné úpravy ve specifických případech jednotlivých zemí EU v důsledku přijetí těchto mezinárodních opatření a zkoumají budoucí vývoj pravidel limitů pro odpočet úroků v kontextu národní suverenity a harmonizace. Docházejí mj. k závěru, že pouze 6 členských zemí má pravidla limitů pro odpočet úroků v souladu s ATAD. Přijetím ATAD podle nich členské státy vědomě či nevědomě činí první kroky k větší harmonizaci, která může vyústit v přijetí společného korporátního základu daně (CCTB). - Poznámky. -- Viz též specifický případ Itálie v čísle na s. 173-175 a pohled na implementaci v Rumunsku v č. 5/2018, s. 224-227.

Martin Děrgel

Jak se vyhnout solidárnímu zvýšení daně z příjmů

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 9, s. 9-18

Solidární zvýšení daně z příjmů fyzických osob bylo zavedeno od r. 2013, počítá se jako 7 % ze součtu čistých příjmů, resp. dílčího základu daně z podnikání a hrubých příjmů ze zaměstnání přesahujícího daný limit. V příspěvku je nejprve rozebrána otázka limitu, od kterého se toto solidární zdanění uplatňuje, a jsou představeny parametrické údaje pro r. 2018. Poté autor přibližuje výpočet solidárního zvýšení daně u zaměstnanců. Následně předkládá možnosti, kterými může poplatník daně čelit této daňové progresi (preferování příjmů nepodléhajících solidárnímu zvýšení, využití daňové ztráty z podnikání, využití režimu spolupracujících osob, aj.). Problematiku dokresluje řada příkladů.

Giorgio Beretta

Mobility of individuals after BEPS : the persistent conflict between jurisdictions

Mobilita jednotlivců po BEPS : přetrvávající konflikt mezi jurisdikcemi

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 7, p. 439-449

Zvýšená kapitálová mobilita a daňová konkurence spočívající ve snižování sazeb daně ("race to the bottom") vedla k tomu, že státy začaly více danit práci. Mobilita práce nicméně také roste a s tím se objevují různé přístupy, jak na ni reagovat. Některé státy aplikují defenzivní strategie, tzn. snaží se reagovat na to, že se lidé stěhují jinam za účelem snížení zdanění. K těmto strategiím patří např. "zdanění při odchodu". Jiné státy naopak nastavují nízké daňové sazby s cílem přilákat osoby, které usilují o daňovou optimalizaci. Autor v článku popisuje zmíněný jev, různé strategie států i to, zda a případně jak problém řeší vzorová smlouva OSN (UN Model) a komentáře ke vzorové smlouvě OECD (Commentaries to the OECD Model). - Poznámky.

Ilse De Troyer

New developments in international administrative assistance in the recovery of taxes

Nový vývoj v mezinárodní administrativní pomoci při vymáhání daní

European taxation, Vol. 56, (2018) No. 5, p. 179-185

Autorka poskytuje stručný přehled závěrů zprávy Evropské komise z prosince 2017 ohledně fungování opatření EU týkajících se vzájemné pomoci při vymáhání daní a založených především na směrnici 2010/24/EU. Popsány jsou také nedávné změny v rámci práva EU, které jsou důležité pro dlužníky konfrontované s pomocí při vymáhání daní. Článek se rovněž zaměřuje na nedávné iniciativy EU týkající se pomoci při vymáhání daní mezi členskými státy EU a dalšími zeměmi. - Poznámky.

Vladimír Balcar

Obrana proti zajišťovacím příkazům

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 10, (2018) č. 4, s. 97-101

V posledních letech strmě roste počet vydávaných zajišťovacích příkazů. Spolu s tím se zvyšuje riziko, že se i poctivý daňový subjekt může stát adresátem tohoto rozhodnutí. Přestože se podle nové judikatury správních soudů již lze proti zajišťovacím příkazům alespoň částečně bránit, daňový subjekt, který se v dané problematice neorientuje, se při podávání opravných prostředků i při dalších procesních úkonech může dopustit doslova fatálních chyb. Autor v článku rozebírá možnosti obrany

proti zajišťovacímu příkazu a zaměřuje se na to, jak těchto možností efektivně využívat. Zabývá se zajišťovacími příkazy v působnosti Finanční správy ČR, učiněné závěry však dopadají rovněž na zajišťovací příkazy vydávané ostatními správci daně. - Poznámky.

Zdeněk Kuneš

Oprava základu daně a oprava odpočtu daně, uvádění v kontrolním hlášení

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 9, s. 25-30

Bližší pohled na problematiku opravy základu daně a opravy výše daně, kterou provádí plátce DPH, vyplývající z běžných dodavatelsko-odběratelských smluv a vztahů. Autor rozebírá povinnost vystavit opravný daňový doklad a postup v případě navyšování původního základu daně i v případě jeho snižování. Uvádí, že oprava základu daně a výše daně je samostatným zdanitelným plněním a je provedena v řádném daňovém přiznání. Dále se zaměřuje na lhůty opravy i jejich možné výjimky a na uvedení opravy základu daně a její výše v kontrolním hlášení. Následně řeší otázku provedení opravy původního odpočtu daně. Téma je ilustrováno několika praktickými příklady.

Hannelore Niesten

Pro rata deduction of negative income from income received in each member state

Poměrný odpočet záporného příjmu z příjmu obdržného v každém členském státu

European taxation, Vol. 56, (2018) No. 2-3, p. 116-120

Autorka zkoumá rozhodnutí Soudního dvoru EU v případě X v. Staatssecretaris van Financiën (C-283/15). Nizozemsko odmítlo živnostníkovi (nerezidentovi), který obdržel 60 % svého příjmu v Nizozemsku, přiznat odpočet úrokových nákladů vztahujících se k jeho nemovitosti v jiném členském státu, kde daňový poplatník nezískával dostatečný příjem, aby mohl takový odpočet uplatnit. ESD rozhodl, že takový postup Nizozemska je v rozporu se svobodou usazování. Rozhodnutí v tomto případě poskytuje významnou příležitost k debatě o dlouhotrvající doktríně Schumacker (C-279/93) týkající se alokace osobních a rodinných (daňových) zvýhodnění v EU ve scénářích zahrnujících více států. - Poznámky. -- Viz též European Taxation č. 4/2018, s. 163-169.

Udo A. Delp, Roland Ronig

Sharing Economy, erweiterte Geschäftsmodelle und Besteuerung

Sdílená ekonomika, rozšířené obchodní modely a zdanění

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 22, S. 1296-1302

Také v Německu roste obliba platform tzv. sdílené ekonomiky, přičemž dochází k pořizování celých nemovitostí za účelem krátkodobých pronájmů či k pravidelným výtěžkům prostřednictvím soukromých dopravních prostředků. Autoři poukazují na problematické aspekty daňového ošetření těchto druhů sdílené ekonomiky v Německu. Analyzují stávající právní úpravu hranice mezi správou soukromého majetku a podnikatelské provozovny, živnostenské daně, zdanění zisků z prodeje daných statků, dědické daně a daně z přidané hodnoty. V závěru se přimlouvají za zavedení zjednodušeného daňového schématu pro sdílenou ekonomiku a na ní postavené obchodní modely, což by dle jejich mínění pozitivně přispělo k podpoře inovací. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M12.

Stefano Dorigo

Tax relief granted to "private-social" organizations and state aid rules : a difficult balance following Betania (Case C-74/16)

Daňová úleva pro soukromé sociální organizace a pravidla státní podpory : složitá rovnováha po případě Betania (C-74/16)

European taxation, Vol. 56, (2018) No. 2-3, p. 109-115

V článku je zkoumána použitelnost pravidel státní podpory pro daňové pobídky věnované neziskovým entitám, které plní sociální funkci. Autor rozebírá především rozhodnutí v případě Betania (C-74/16), kdy se Soudní dvůr EU usnesl, že výjimky z obecní daně pro budovy vlastněné církevními entitami a použité pro vzdělávací účely jsou podrobeny pravidlům EU pro státní podporu. Tím se zužuje svoboda členských států EU rozhodnout o základních rysech svých daňových systémů v této oblasti. - Poznámky.

Brian J. Arnold

The relationship between controlled foreign corporation rules and tax sparing provisions in tax treaties : a New Zealand case

Vztah mezi pravidly pro ovládané zahraniční společnosti a ustanoveními o započtení fiktivní daně v daňových smlouvách : případ Nového Zélandu

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 7, p. 430-438

Tzv. ustanovení o započtení fiktivní daně (tax sparing) spočívá v tom, že firma působící ve více státech nemusí v zahraničí zaplatit daň díky tamní daňové pobídce, v domácí zemi se však postupuje, jako by daň zaplacená byla. Ustanovení bývá součástí dohod o zamezení dvojího zdanění. V článku je diskutována situace Nového Zélandu a Číny vyplývající z dohody o zamezení dvojího zdanění z r. 1986 mezi oběma zeměmi a z nedávného rozsudku novozélandského odvolacího soudu. Odvolací soud zamítl v případě nárok na daňovou úlevu, přičemž na rozdíl od soudu první instance vycházel ze striktní interpretace dohody o zamezení dvojího zdanění. Rozsudek souvisí také s interpretací pravidel pro ovládané zahraniční společnosti (CFC) i s interpretací vzorové smlouvy OECD (OECD Model). - Poznámky.

The taxes of sin : debauchery and public finances

Daně z hříchu : zhýralost a veřejné finance

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9102, p. 45-46

Příspěvek se zabývá spotřebními daněmi z alkoholu, tabákových výrobků a nezdravých potravin (potraviny obsahující vysoký podíl cukrů a tuků). Spotřební daně se promítají do cen výrobků, na něž jsou uvaleny, mají tedy omezit nákup a konzumaci tohoto zboží. Zároveň spotřební daně přinášejí dodatečné prostředky do veřejných rozpočtů. Ty mohou být posléze využity na řešení negativních dopadů, které jsou se spotřebou daných výrobků spojeny (vliv na lidské zdraví, zvýšená kriminalita, aj.). Otázkou je, jak daně vhodně nastavit a zda by měla být spotřební daň na určité výrobky vůbec uvalována. Kontroverzní je zejména zdaňování nezdravých potravin - např. po jejich zavedení v Dánsku začali lidé nakupovat nezdravé potraviny v okolních zemích. Spotřební daně dále nerozlišují mezi příležitostnými a pravidelnými konzumenty, negativní společenské dopady jsou u různých výrobků rozdílné a opatření dopadá zejména na chudé domácnosti nejvíce citlivé na cenu.

Thomas Kollruss

Umwandlungssteuerrecht beim Anteilstausch europarechtswidrig? : Analyse, Systematisierung, normative Fortentwicklung

Je transformační daňové právo v případě směny podílů v rozporu s právem EU? : analýza, systematizace, další normativní rozvíjení

Finanz-Rundschau, Jg. 100, (2018) Nr. 13, S. 583-589

Analýza německého transformačního daňového práva se zaměřením na jeho potenciální nesoulad s unijním právem v otázce kvalifikované směny podílů skrze jejich přenesení, respektive splnutí v přeshraničních konstelacích se subjekty z jiného státu EU či EHS. Autor upozorňuje na judikaturu Soudního dvora EU, podle níž rozdílný přístup ke zdanění zisků a tichých rezerv v souvislosti se směnou firemních podílů u německých a přeshraničních případů porušuje unijní svobodu usazování společností i tehdy, pokud se daných případů netýká směrnice ES o společném zdanění fúzí a dalších transakcí (č. 2009/133/ES). V článku jsou systematicky popsány konkrétní příklady sporných přeshraničních konstelací a nastíněny možnosti pro odstranění rozporu německé legislativy s primárním právem EU. - Poznámky.

Ulrich Prinz

Verfehlte finanzierungsbezogene Abwehrgesetzgebung zu grenzüberschreitenden Mitunternehmenschaften : Abgrenzungsfragen des § 4i EStG

Účinkem se míjející zákonodárství k regulaci daňově odečitatelného financování u přeshraničního spolupodnikání : otázky spojené s vymezením § 4i zákona o dani z příjmů (EStG)

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 27-28, S. 1615-1620

Článek se zabývá problematickými aspekty německé právní normy účinné od 1.1.2017 o omezení daňového odpočtu u zvláštních výdajů podniků se zahraničními spoluvlastníky, dojde-li k daňovému odpočtu v zahraničí (§ 4i EStG - zákona o dani z příjmů). Podle autora tato norma zcela nezohledňuje

starší legislativu o limitu pro odpočet úroků (tzv. Zinsschranke podle § 4h EStG a § 8a KStG - zákona o dani z příjmů právnických osob), pravidla pro odpočet zvláštních přeshraničních úhrad (§ 50d odst. 10 EStG) a pravidla o přeshraniční daňové jednotce (§ 14 odst. 1 č. 5 KStG). V článku jsou na základě konkrétních příkladů přiblíženy konkurenční vztahy § 4i EStG se zmíněnými ustanoveními a diskutovány možnosti jejich řešení. Autor v této souvislosti také poukazuje na v Německu časté užívání a v mezinárodním srovnání distinktivní legislativní zakotvení právní formy tzv. osobních společností. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M11.

Jakob Bundgaard, Peter Koerver Schmidt, Michael Tell, Anders Nørgaard Laursen, Lars Bo Aarup
When are domestic anti-avoidance rules in breach of primary and secondary EU law? : comments based on recent ECJ decisions

Kdy jsou domácí předpisy pro zamezení vyhýbání se daňové povinnosti v rozporu s primárním a sekundárním právem EU? : komentáře založené na nedávných rozhodnutích ESD

European taxation, Vol. 56, (2018) No. 4, p. 130-139

Autoři se zabývají vzájemným vztahem mezi domácími pravidly členských států EU pro zamezení vyhýbání se daňové povinnosti, směrnicí o mateřských a dceřiných společnostech a základními svobodami EU. Ve své analýze vycházejí z rozhodnutí Soudního dvora EU v případě Egiom SAS (C-6/16) a spojených případech Deister Holding (C-504/16) a Juhler Holding (C-613/16). Článek vedle toho obsahuje debatu ohledně míry, do jaké může být použit zákaz zneužití práva EU i v případě, že chybí národní opatření pro zamezení vyhýbání se daňové povinnosti. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 26, (2018) č. 9

Rozšíření informační povinnosti daňových poradců, účetních, advokátů a dalších osob dle novely daňového řádu (s. 3-8); Jak se vyhnout solidárnímu zvýšení daně z příjmů (s. 9-18); Vstupní cena pro jednotlivé případy odpisování hmotného majetku (s. 18-24); Oprava základu daně a oprava odpočtu daně, uvádění v kontrolním hlášení (s. 25-30); Prodej přes nové obchodní platformy nezbavuje žádného podnikatele povinnosti řádně vypořádat DPH (s. 31-34); Specifický třístranný obchod uvnitř území Evropské unie, kdy prodávající a prostřední osoba jsou registrováni k dani z přidané hodnoty ve státě odeslání zboží (s. 34-36); Jak postupovat po ukončení daňové kontroly (s. 36-38); Pokladní doklady v cizí měně (s. 39-43).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2018, č. 14

Plátcem DPH z důvodu překročení obratu - k příčině vzniku plátcovství, ilustrováno na příkladech (s. 1-5); Třístranný obchod za účasti 2 subjektů z ČR - dotazy a odpovědi (s. 7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2018, č. 15

Finanční činnosti (s. 1-3); Ukončení registrace k DPH - dotazy a odpovědi (s. 4); Fakturace dopravy a DPH - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Prodej ojetého automobilu a DPH (s. 7); Směna majetku a DPH - dotazy a odpovědi (s. 7).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Tim Harford

Data impel economists to leave their armchairs

Data nutí ekonomy opustit svá křesílka

Financial Times, Vol. 2018, No. 39833 (14.7.2018), p. 9

Ekonomie byla dosud více teoretickou než experimentální disciplínou, a to navzdory svým ambicím ovlivňovat život společnosti. Nyní však mají podle autora komentáře její výzkumníci příležitost, aby našli nové způsoby měření jednotlivých fenoménů, dokázali své modely a hypotézy více propojit s realitou a vcelku efektivně je ověřit. To umožňují tři vývojové trendy: zdokonalování satelitních

snímků, robustní sběr údajů veřejnými i soukromými institucemi a v neposlední řadě nárůst dat spojených s používáním mobilních telefonů.

By Richard H. Thaler

From cashews to nudges : the evolution of behavioral economics

Od kešu oříšků k pošťouchnutí : vývoj behaviorální ekonomie

The American Economic Review, Vol. 108, (2018) No. 6, p. 1265-1287

Richard Thaler, držitel Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2017, popisuje ve svém příspěvku témata, kterým se v průběhu své kariéry věnoval. Thaler se zabývá behaviorální ekonomikou, známá je jeho kniha "Šťouch" (Nudge), ve které autor zkoumal, jak lidi nenásilně přimět k lepšímu rozhodování (téma souvisí se sebekontrolou). Kromě toho Thaler vyvinul tzv. teorii mentálního účetnictví (mental accounting), řešil i další témata (např. spravedlnost v souvislosti s chováním firem; proč lidé zohledňují tzv. utopené náklady, ačkoli by je při rozhodování brát v úvahu neměli) a popsal tzv. majetnický efekt (endowment effect). - Poznámky.

By Martin Berka, Michael B. Devereux, and Charles Engel

Real exchange rates and sectoral productivity in the eurozone

Reálné měnové kurzy a odvětvová produktivita v eurozóně

The American Economic Review, Vol. 108, (2018) No. 6, p. 1543-1581

Autoři v článku zkoumají vztah reálných měnových kurzů a multifaktorové (celkové) produktivity výrobních faktorů (total factor productivity, TFP) v eurozóně. Využívají přitom upravený Balassův-Samuelsonův model, který vychází z toho, že změny měnového kurzu jsou ovlivněny právě rozdíly v celkové produktivitě mezi zeměmi. Závěry Balassova-Samuelsonova modelu byly u zemí eurozóny potvrzeny. - Poznámky.

Jesse Norman

Who is the real Adam Smith?

Kým je skutečný Adam Smith?

Financial Times, Vol. 2018, No. 39815 (23.6.2018), sect. Life&Arts, p. 1-2

Autor článku má za to, že obraz zakladatele moderní ekonomie, Adama Smithe, zmučoval do karikatury zastávce "laissez-faire" na politické pravici či "tržního fundamentalisty" v levicovém názorovém spektru. Historický Smith však byl ve svých postojích mnohem subtilnějším myslitelem, který byl v konfrontaci s ekonomickými výzvami 21. století zřejmě přišel s překvapivými a radikálními řešeními.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Andy Haldane ; rozhovor vedli Jan Mallien a Carsten Volkery

"Erschüttertes Vertrauen"

"Otřesená důvěra"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 125 (3.7.2018), S. 26-27

Rozhovor s hlavním ekonomem Bank of England A. Haldanem o poklesu důvěry občanů v centrální banku a o komunikačních výzvách pro centrální bankéře ve vztahu k široké laické veřejnosti. Haldane usiluje o to, aby se jeho banka stala pionýrem nového přístupu v prezentaci makroekonomických témat a měnové politiky: během 324 let své existence se podle něj Bank of England "300 let s nikým nebavila", poté navázala intenzivní komunikaci s experty, nyní je ale na řadě také ostatních 99 procent populace. -- K poklesu důvěry v centrální banku vyspělých zemí viz také článek na s. 27.

Frank Matthias Drost, Felix Holtermann

"Sonst gehen wir nach Malta" : Kryptofinanzierung

"Jinak půjdeme na Maltu" : kryptofinancování

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 116 (20.6.2018), S. 30

K plánům berlínské investiční platformy Neufund na emise firemních podílů prostřednictvím tokenů (Equity Token Offerings, ETO), jež by fungovala na bázi blockchainové technologie a měla by tak zlepšit přístup start-upů ke kapitálu, usnadnit široké veřejnosti investovat do firem a eliminovat rizika podvodů známá z primární emise mincí (Initial Coin Offerings, ICO). Neufund však zatím

nedisponuje licenci německého orgánu finančního dozoru BaFin k těmto finančním službám, přičemž zaznívají i pochybnosti, zda by bylo ETO v Německu vůbec realizovatelné bez nutnosti vyhotovení prospektu cenného papíru a jeho správy v centrálním depozitáři Clearstream při Německé burze. Tato eventualita by ovšem překazila hlavní přínos ETO v podobě blockchainového, tj. decentralizovaného, zúčtování transakcí.

Agustín Carstens ; rozhovor vedli Michael Brächer a Jan Mallien

"Wir betreten Neuland"

"Vstupujeme na neznámou půdu"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 119 (25.6.2018), S. 26-27

Rozhovor s generálním ředitelem Banky pro mezinárodní platby (BIS) A. Carstensem o výzvách a rizicích pro globální ekonomiku v souvislosti s uvolněnou měnovou politikou ve vyspělých zemích a s rizikem růstu protekcionismu ve světovém obchodě. Carstens varuje před obchodními válkami, které mohou jednak narušit přeshraniční produkční řetězce, jednak se přenést ze sféry cel do oblastí měnových kurzů. Éra kvantitativního uvolňování a záporných úroků se blíží ke svému konci, pro udržení hospodářského růstu ale bude nezbytný koordinovaný postup centrálních bank. Vzhledem k rekordně nízké nezaměstnanosti v mnoha zemích ale očekává spíše dřívější než pozdější nástup inflace. Šéf BIS se v rozhovoru rovněž vyjadřuje k fenoménu kryptoměn, jež považuje pro světový finanční systém za potenciálně škodlivé, jsou-li emitovány soukromými subjekty. -- Článek A. Carstense k vývoji rizik na světových finančních trzích viz Financial Times č. 39817/2018 (26.6.2018), s. 20.

Martin Arnold, Patrick Jenkins, Laura Noonan

A lender for all of Europe

Bankéř pro celou Evropu

Financial Times, Vol. 2018, No. 39831 (12.7.2018), p. 8

Evropské banky jsou jak pod tlakem svých konkurentů z USA, tak jsou konfrontovány se snahami amerických technologických gigantů o expanzi do retailového bankovníctví. Úvahy o významných fúzích mezi bankami Starého kontinentu jsou proto stále častější, byť sami bankéři jsou zatím zdrženlivější, neboť nezapomněli na ztrátovost těchto obchodů v předvečer globální finanční krize v r. 2008. Případné přeshraniční sdružování finančních institucí rovněž komplikuje dosud malý pokrok při dokončování bankovní unie v rámci eurozóny. -- K vývoji regulačních podmínek pro fúze bank v USA viz článek na téže straně.

Kienpin Tee, Marilyn Wiley

Backdating of executive stock options : comparing financial and nonfinancial industries

Antedatování akciových opcí : srovnání finančních a nefinančních odvětví

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 518-526

Některé podniky udělují manažerům opce na nákup akcií s cílem zvýšit jejich zainteresovanost na výsledcích firmy. Opce dává právo jejím majiteli odkoupit akcie za realizační cenu. Realizační cena je fixní a odpovídá ceně akcií v den, kdy došlo k udělení (přislíbení) opce ("grant date"). Snahou manažerů je maximalizovat rozdíl mezi realizační cenou a dlouhodobou cenou akcií. Při udělování opcí však může docházet k morálnímu hazardu, konkrétně k jevu "nájemce-zmocněnec" (problém zastoupení; agency problem). Pokud si manažeři mohou volně stanovit den udělení opce (grant date), je v jejich zájmu za den udělení určit takový den, kdy došlo ke krátkodobému poklesu ceny akcií, aby byla stanovena co nejnižší realizační cena. Manažeři mohou mít tendenci den udělení stanovovat zpětně, aby realizovali zisk (k tomu však dochází na úkor akcionářů). Autoři zkoumají tento jev v praxi na vzorku udělování opcí v letech 1995-2006 s cílem zjistit, jak se jev liší u finančních a nefinančních institucí. K antedatování dochází u obou skupin, oproti předpokladu je však jev častější u nefinančních institucí.

Barbarians grow-up : private equity (1)

Barbaři dospívají : soukromý kapitál (1)

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9102, p. 53-54

Podnikání v oboru private equity (nákup a prodej podílů ve firmách, které nejsou veřejně obchodovány) dospívá a daří se mu dobře. Obavy ze zavedení regulací se nepotvrdily a hodnota a objem transakcí rostou. Transakcím je oproti veřejnému obchodování věnována menší pozornost a

nižší je i administrativní zátěž. Dochází ale k určitým změnám ve způsobu, jak private equity firmy nakupují a prodávají (mění se investorská základna, firmy vzhledem k požadavkům na ochranu hospodářské soutěže méně spolupracují). -- K tématu v čísle také článek "Healthy returns" na s. 54-55.

Ben McLannahan

Beefing up the supply chain

Pozvednout dodavatelský řetězec

Financial Times, Vol. 2018, No. 39822 (2.7.2018), p. 7

Wyoming je prvním státem USA, který legislativně zakotvil užívání blockchainové technologie a kryptoměn. Tamní vláda si od tohoto kroku slibuje ekonomické oživení, příchod vysoce kvalifikovaných pracovníků a rozšíření hospodářské základny spíše zemědělského státu o technologický sektor. Blockchain ale ve Wyomingu využívají i rančeři, aby prokázali původ a způsob chovu svého dobytka, a zvýšili tak jeho atraktivitu a cenu. Článek nicméně dává prostor i kritickým hlasům, podle nichž schválené zákony o legalizaci emise tokenů a daňovém osvobození kryptoměn nijak neřeší nebezpečí nájezdu "těžářů" energeticky náročných kryptoměn a různých podvodníků. -- K pochybnostem amerických regulátorů ohledně kryptoměn viz také článek na téže straně.

Rolf van Wegberg, Jan-Jaap Oerlemans, Oskar van Deventer

Bitcoin money laundering: mixed results? : an explorative study on money laundering of cybercrime proceeds using bitcoin

Praní špinavých peněz prostřednictvím bitcoinu: smíšené výsledky? : průzkumná studie o praní špinavých peněz pocházejících z výnosů z kybernetické kriminality s využitím bitcoinu

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 419-435

Autoři zkoumají prostřednictvím vlastního pokusu, jak fungují tzv. mixovací služby (mixing services, bitcoin mixers, cryptocurrency tumblers) a směnárný bitcoinu. Bitcoin a další kryptoměny bývají často spojovány vzhledem k jejich anonymitě s trestnou činností, mj. s praním špinavých peněz. Anonymitu pomáhají zajistit i tzv. mixovací služby. Ty fungují na principu výběru bitcoinů od uživatelů, jejich smíchání a následném vrácení uživatelům (za určitý poplatek). Peníze pocházející od jednoho uživatele jsou tak smíchány s penězi jiných uživatelů, což ztěžuje zpětné pátrání po jejich původních majitelích. - Poznámky. -- K praní špinavých peněz dále viz články na s. 294-308 a na s. 467-498.

Owen Walker

BlackRock sets its sights on Europe

BlackRock si dělá záslusk na Evropu

Financial Times, Vol. 2018, No. 39840 (23.7.2018), sect. FT fund management, p. 6-7

Největší globální správce finančních aktiv, americká korporace BlackRock, je rovněž největším investičním fondem v Evropě, kde spravuje jmění za 1,7 bilionu dolarů (z celkových 6,3 bilionů dolarů své celosvětové klientely). Zde sice zůstává dominantním trhem BlackRocku Velká Británie, význam kontinentální části Evropy ale roste. Článek představuje podíl na trhu, investiční aktivity a plány tohoto fondu v Itálii, Německu, Švýcarsku a Francii. -- K otevření nového analytického centra BlackRocku se zaměřením na moderní technologie v Budapešti viz také článek v příl. na s. 1 a 2; k expanzi BlackRocku a dalších nadnárodních investičních fondů na německý trh viz článek na s. 10.

Andreas Kröner

Börsen im Visier

Burzy v hledáčku

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 132 (12.7.2018), S. 28-29

V řadě zemí Evropské unie vládne napětí mezi bankami, makléři a dalšími obchodníky na straně jedné a burzami kvůli zvyšování poplatků, za něž burzy poskytují data o vývoji na trhu. Jejich kritici se obrátili na Evropskou komisi a Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) s tím, že burzy ohrožují takovým jednáním hospodářskou soutěž a porušují směrnici o trzích finančních instrumentů Mifid II. Burzy však upozorňují na expanzi bankovních obchodních platforem, tzv. systematických internalizátorů, které fungují na podobném principu jako burzy, často ale využívají jejich data. -- K tématu viz také rozhovor na s. 29 a komentář na s. 27.

Deutsche Bundesbank

Der Markt für Bundeswertpapiere: Halterstruktur und wesentliche Einflussfaktoren auf die Renditeentwicklung

Trh se spolkovými cennými papíry: struktura jejich držitelů a podstatné faktory ovlivňující vývoj výnosnosti

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 70, (2018) Nr. 7, S. 15-39

Analýza vývoje struktury držitelů německých spolkových dluhopisů se zaměřením na období realizace uvolněné měnové politiky ECB (tzv. kvantitativního uvolňování), zejména programu pro nákup cenných papírů veřejného sektoru (PSPP) spuštěného v březnu 2015. V jeho rámci byla ke konci r. 2017 v držení Německé spolkové banky plná čtvrtina všech spolkových dluhopisů, přičemž nejčastějšími prodejci německých bondů byli soukromí a veřejní investoři mimo eurozónu. V eurozóně se dluhopisů zbavovaly především banky, jež mají v rámci měnové unie přístup k možnosti refinancování pomocí vkladové facility. Celkově se objem obchodovatelných dluhopisů od počátku PSPP snížil o 10 procent, což se promítlo do jejich cen. Článek se proto ve své druhé části zabývá otázkami vývoje výnosnosti a atraktivity německých dluhopisů pro investory na pozadí změn v jejich dostupnosti, likvidity na trhu a míry nejistoty na finančních trzích. - Poznámky.

Frank Wiebe

Fakten sind hilfreich : Target-2-Salden

Fakta jsou užitečná : salda TARGET2

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 139 (23.7.2018), S. 27

Komentář polemizující s častou interpretací salda TARGET2 v německém veřejném prostoru. Podle autora nelze toto saldo, respektive nárůst pohledávek Německé spolkové banky u ostatních bank Eurosystemu, brát jako důkaz úniku kapitálu z jiných členských států eurozóny do Německa. TARGET2 dosahuje v případě Německa nejvyšších hodnot i z toho důvodu, že v Německu sídlí řada bank, od nichž centrální banky zemí nakupují dluhopisy. Za licoměrné považuje autor také stesky, že saldo TARGET2 není vypověditelné, což je však jeho klíčová vlastnost jako zúčtovacího salda. Pokud tedy nedojde k rozpadu eurozóny, vývoj TARGET2 nikomu v měnové unii neškodí. -- K debatě ekonomů o saldu TARGET2 a splatitelnosti jeho pohledávek viz podrobněji HB č. 144/2018 (30.7.2018), s. 13; polemický komentář ekonomů M. Fratzschera vůči kritice vysokého salda Německa v TARGET2 viz HB č. 148/2018 (3.8.2018), s. 64.

Fabian Maximilian Johannes Teichmann

Financing terrorism through hawala banking in Switzerland

Financování terorismu prostřednictvím bankovního systému hawala ve Švýcarsku

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 287-293

Systém převodu peněz hawala, který funguje mimo tradiční bankovní systém a který je založen na postupování pohledávek a závazků na základě důvěry, není nijak regulován (nevztahují se na něj běžné předpisy proti praní špinavých peněz a financování terorismu). Hawala je rozvinuta především mezi muslimy. Autor na základě 30 polostrukturovaných rozhovorů zjišťuje, jak by mohl být tento systém zneužit k financování terorismu ve Švýcarsku. Vzhledem k absenci regulace i obtížím při odkrývání sítí zapojených osob je podle autora zneužití ve Švýcarsku možné.

Joachim Wuermeling

Flexibel und ambitioniert : die neuen Vorgaben der europäischen Bankenaufsicht haben Biss

Flexibilní a ambiciózní : nové pokyny evropského bankovního dozoru mají tah na branku

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 135 (17.6.2018), S. 48

Autor komentáře chválí pokyny bankovního dozoru při Evropské centrální bance (SSM) odsouhlasené Radou guvernérů v červenci 2018, jež obsahují upřednostňovaný postup při redukci špatných úvěrů v bilancích bank v zemích eurozóny. Tyto pokyny mají v sobě spojovat jak ambicióznost (zejména v cíli veškerého odbourání rizik plynoucích ze špatných úvěrů do 7 let), tak flexibilitu (důraz na rozdílné postupy u bank s různou měrou špatných úvěrů) a konzistentnost (stejný přístup k bankám se stejnými počátečními předpoklady a jednotný cíl pro všechny). Přístup bankovního dozoru ECB považuje autor článku za důležitý nejen kvůli samotnému závazku odbourat veškeré zátěže z finanční a dluhové krize, ale také kvůli dobudování bankovní unie, která by definitivně zakotvila společný fond pro likvidaci krachujících bank a zahrnovala i společné pojištění vkladů.

Fumbling in the dark : European banks**Tápou ve tmě : evropské banky**

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9100, p. 63

Fúze evropských bank se zastavily a roztržitost bankovní unie zůstává v eurozóně podle odborníků stejná jako v r. 2012. Hlavní příčinou je nedokončená bankovní unie a chybějící evropský systém pojištění vkladů. Banky se nechtějí slučovat i z jiných důvodů, mj. z nutnosti dodržovat přísnější kapitálové požadavky, které platí pro velké banky, a kvůli nedostatečným přínosům fúzí (na rozdíl od národních fúzí nedochází u bank při přeshraničních fúzích k výrazné úspoře nákladů). V některých zemích (Německo, Španělsko, Itálie) není konsolidace bank navíc dostatečná ani na úrovni daného státu. Pokud by ale nyní došlo k první velké fúzi, je pravděpodobné, že by se další banky inspirovaly. Nejprve však musí být odstraněny zmíněné regulační překážky.

Norbert Häring

Gefährlicher Blockchain-Hype : Digitalisierung**Nebezpečná blockchainová mánie : digitalizace**

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 139 (23.7.2018), S. 11

Systém decentralizovaných účetních knih (DLT) na bázi kryptoměn, blockchain, je podle modelu Erica Budishe z Chicagské univerzity náchylný k tzv. většinovému útoku, kdy jeden subjekt je schopen tak dlouho řešit početní úlohy v rámci ověřování transakcí a "těžby" (mining) nové kryptoměny, až už se tak nedají vydělat žádné peníze, případně dojde k podvodnému jednání vůči ostatním účastníkům blockchainu. To může vést k propadu kurzu kryptoměny, což pro útočníka může být zajímavé, spekuluje-li na její propad na burzách s futures nebo je-li sám v dané kryptoměně zadlužen. Článek rovněž odlišuje tento nijak neregulovaný systém blockchainu od regulovaného systému decentralizovaných účetních knih, jež používá či jej plánuje řada bank a podniků.

Olga Skalková

Hypotéky nečekaně zlevňují : před říjnovým zpřísněním hypoték se banky snaží lákat nové klienty

Hospodářské noviny, Sv. 62, (2018) č. 134 (16.7.2018), s. 1

Bližší pohled na vývoj úrokových sazeb u hypoték v ČR od počátku r. 2018. Autorka upozorňuje na jejich červencové snižování a analyzuje důvody, které za tímto překvapivým vývojem stojí. -- Viz také související komentář na s. 10 a další informace v HN č. 146/2018 (1.8.2018), s. 5.

Cenap Ilter

Cheque kiting? I have an idea!!**Podvodné manipulace s šeky? Mám nápad!!**

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 589-597

Tzv. metoda "cheque kiting" patří mezi podvodné manipulace s šeky, která je založena na převodu peněz mezi bankami pomocí šeků z účtů, na kterých není dostatek finančních prostředků. Podvodník přitom spoléhá na časovou prodlevu, která je spojena se zpracováním transakce. V praxi si podvodník nechá převést peníze z účtu v bance A na účet banky B, přičemž peníze jsou mu v bance B ihned připísány. Zjištění, že na účtu v bance A není dostatek peněz, však trvá i několik dní. Mezitím si podvodník peníze z účtu v bance B vybere, popř. nechá opět převést jinam. Autor v článku zkoumá systém zúčtování šeků v USA a možnosti jeho zneužívání, přičemž využívá své vlastní zkušenosti z Turecka, kde v minulosti působil v oblasti auditu a účetnictví a kde v některých sektorech byly k platbám využívány téměř výhradně šeky. Podle autora lze "cheque kiting" realizovat i v dnešní době, kdy jsou šeky na ústupu a kdy již byla zavedena mnohá preventivní opatření. V závěru autor navrhuje, jak systém zúčtování změnit.

Marc Chandler

Investors must get used to a world of low rates beyond central bank unwinding**Investoři si musí zvyknout na svět nízkých úroků i po redukcí bilancí centrálních bank**

Financial Times, Vol. 2018, No. 39820 (29.6.2018), p. 20

Autor komentáře sdílí pochybnosti řady investorů o přímé návaznosti nízkých úroků z dluhopisů na politiku kvantitativního uvolňování centrálních bank. Určujícími faktory nízké úrokové hladiny podle něj jsou spíše stále slabý hospodářský růst a vzhledem k ekonomickému cyklu nízká míra inflace, za níž stojí jak demografické faktory spojené s odchodem početných a lépe placených ročníků "baby-

boomers" do penze a nástup hůře placené mladé generace na pracovní trh, tak proces automatizace šetřící náklady na pracovní sílu. V neposlední řadě za nízkými úroky komentář spatřuje relativní přebytek volného kapitálu a nevytíženost výrobních kapacit, přičemž ty budou mít tendenci přetrvat i po ukončení uvolněné měnové politiky. Na vyšší hospodářský růst a inflaci si proto svět nejspíše počká až do příštího ekonomického cyklu.

Libor Němec, Jarmila Tornová

K právní regulaci kryptoměn. díl I.

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 44-47

Autoři nejprve vymezují obsah a jednotlivé rozdíly u pojmů digitální měna, virtuální měna a kryptoměna. Kryptoměnou rozumí specifickou podskupinu virtuálních měn (jedná se o digitální systém, který využívá šifrování k tomu, aby umožnil bezpečné transakce v příslušné kryptoměně, kontroloval emisi jednotek a verifikoval jednotlivé transakce v distribučním a decentralizovaném řetězci). Následně charakterizují vlastnosti kryptoměn, které jsou určující z hlediska jejich právní kvalifikace a regulace. Návazně představují kryptoměny z hlediska českého práva a jejich veřejnoprávní regulace. Dle názoru autorů jsou kryptoměny nehmotnou movitou věcí ve smyslu § 496 odst. 2 občanského zákoníku. - Poznámky.

Cornelius Welp, Saskia Littmann, Yvonne Esterházy, Matthias Kamp

Maximal ernüchtert : Deutsche Bank

Maximální vystrážlivění : Deutsche Bank

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 16, S. 46-50

S novým šéfem přišla Deutsche Bank definitivně o svou starou slávu na finančních trzích. Christian Sewing začíná svou téměř neproveditelnou misi po Johnu Cryanovi, který odešel po necelých třech letech ve funkci. Článek se zabývá tím, jak chce Sewing bance vrátit její bývalou sílu a co od ní očekávají velcí klienti.

Richard Milne

Money laundering scandal takes toll on Danske

Skandál kolem praní peněz si u Danske vyžádá svou daň

Financial Times, Vol. 2018, No. 39828 (9.7.2018), p. 15

K aféře kolem praní peněz v estonské pobočce největší dánské komerční banky Danske Bank. Podle článku mělo k podezřelým transakcím v řádu miliard dolarů docházet mezi lety 2007 až 2015, tedy hned poté, co Danske koupila finskou banku Sampo a vstoupila tak na pobaltský trh. Praní peněz měla tallinská pobočka Danske zprostředkovávat mezi skořápkovými firmami se sídlem ve Skotsku či na Panenských ostrovech a subjekty ze zemí bývalého SSSR. Odhadovaný rozsah skandálu je srovnatelný s kauzami, do nichž byly zapleteny již dříve sankcionované bankovní domy jako Deutsche Bank či HSBC. Je proto možné, že ani Danske Bank po skončení vyšetřování neunikne obdobným postihům národních regulátorů. -- K úloze managementu Danske Bank a národních regulátorů v celé aféře viz také článek na téže straně; k dalšímu vývoji kauzy viz FT č. 39837/2018 (19.7.2018), s. 1 a 10.

Jan Podškubka

Pátá AML směrnice se blíží. Co nového přinese a komu?

Bankovníctví, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 40-41

Charakteristika hlavních připravovaných změn právní úpravy oblasti praní peněz a financování terorismu v EU, které přináší návrh 5. AML směrnice. Blíže k rozšíření okruhu povinných osob o poskytovatele služeb v oblasti virtuálních aktiv, umění a realit; k vytvoření oficiálních zdrojů informací o skutečných majitelích s veřejným přístupem; k určení hranice procentního podílu pro zjišťování skutečného majitele; ke zřízení centrálního registru majitelů bezpečnostních schránek; k vytvoření oficiálních seznamů významných veřejných funkcí pro upřesnění politicky exponovaných osob (PEP). Krátce také k očekávanému zavedení 5. směrnice proti praní peněz do českých pravidel. -- Viz také příspěvek z elektronického časopisu Pojistný obzor č. 2/2018, s. 14-16.

Tereza Pokorná

Regulace hypoték je tady! : katastrofa se ale nekoná

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 6-7, s. 32-33

Autorka představuje nová regulační pravidla ČNB, která od 1.10.2018 zpřísňují podmínky pro nově poskytované hypotéky s ohledem na výši příjmů žadatele (ukazatele DSTI a DTI). Výše dluhu žadatele o hypoteční úvěr by neměla překročit devítinásobek jeho ročního příjmu a na splátky dluhů by neměl vynakládat více než 45 % svého měsíčního příjmu. Autorka dále rozebírá důvody této regulace a ilustruje dopady omezení na žadatele prostřednictvím porovnání starých a nových regulačních parametrů. -- K tématu viz také příspěvek na s. 31. -- Viz také rozhovor v HN č. 145/2018 (31.7.2018), s. 12-13.

Mohammed Ahmad Naheem

Regulating virtual currencies : the challenges of applying fiat currency laws to digital technology services

Regulace virtuálních měn : výzvy spojené s aplikací zákonů pro měny s nuceným oběhem na digitální technologické služby

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 562-575

V americkém státě New York byla zavedena v prosinci 2015 speciální pravidla pro podniky, které chtějí používat virtuální měny (tzv. "BitLicense"). Autor se v článku zabývá dopady tohoto opatření na podniky využívající virtuální měnu různým způsobem a zkoumá i souvislost regulace s opatřeními proti praní špinavých peněz (konkrétně jak nová pravidla ovlivní procesy posuzování rizika ze strany finančních institucí podle FATF). - Poznámka.

Libor Němec, Jarmila Tornová

Revitalizace sekuritizačních transakcí?. Díl I.

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 34-38

Jednou ze změn, jejichž cílem je podpořit rozvoj kapitálového trhu v EU, byl vznik nařízení EU č. 2017/2402, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci. Příspěvek seznamuje s účelem, podstatou a riziky sekuritizace a jejími hlavními typy, tj. tradiční (true sale) a syntetickou sekuritizací. Dále se zaměřuje na tento nový regulační rámec sekuritizovaných transakcí (transakce s neprofesionálními investory, požadavky na účelově zřízené sekuritizační jednotky (SPV), požadavky na náležitou péči pro institucionální investory). - Poznámky.

Succession planning : the European Central Bank

Plánování nástupnictví : Evropská centrální banka

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9101, p. 53-54

Stávajícímu guvernérovi Evropské centrální banky Mariu Draghimu končí funkční období v říjnu 2019. Již nyní se spekuluje, kdo jej v čele ECB nahradí. Výběr nového guvernéra má i politický podtext, vzhledem k vlivu a úkolům banky, rozdílným názorům na směřování měnové politiky u různých států eurozóny i potřebě obsadit vedoucí funkce dalších evropských institucí v příštím roce (Evropská komise, Evropská rada). Důvěryhodnost ECB by ohrozilo, kdyby byla při výběru nového guvernéra upřednostněna politika před schopnostmi (výběr nejméně problematického guvernéra vs. toho nejschopnějšího).

Trouble with the curve

Potíže s křivkou

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9102, p. 58

Tvar výnosové křivky amerických dluhopisů se ukázal být spolehlivým indikátorem amerických recesí. V období těsně před vypuknutím tří posledních recesí klesla výnosnost dlouhodobých dluhopisů pod úroveň dluhopisů krátkodobých, čímž křivka získala obrácený (invertovaný) tvar. Nyní se výnosová křivka zplošťuje. Příspěvek rozebírá, zda je křivka stále spolehlivým indikátorem recese, jak její tvar souvisí s měnovou politikou amerického Fedu a jaké je riziko, že vedení americké centrální banky měnící se tvar křivky podceňuje.

Watch your BMI : burgernomics**Sledujte svůj index BMI : burgeronomie**

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9100, p. 61

Podle tzv. "hamburgerového indexu" (Big Mac Index), který sestavuje časopis The Economist již více než tři desetiletí a který vychází z teorie parity kupní síly, je nyní většina měn podhodnocena vůči dolaru. Nadhodnocen je pouze švýcarský frank a švédská koruna. Česká koruna je podhodnocena dokonce o 38,3 %.

Zbyněk Kalabis

Z historie Sedlabanki Islands, islandské centrální banky

Bankovníctví, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 48-49

Seznámení s historickým vývojem i současností centrálního bankovníctví na Islandu. Nejstarší centrální bankou, která působila na Islandu, byla dánská centrální banka Danmarks Nationalbank (založená 1818) a na ostrově platila do r. 1892 pravidla Skandinávské měnové unie. Dále k založení Landsbanki Islands (Národní banka Islandu) v r. 1885 a k činnosti soukromé banky Islandsbanki, která také emitovala bankovky kryté zlatem. Poté podrobněji k vývoji po 2. světové válce a ke spolupráci s centrálními bankami severovýchodních a baltských zemí. Informace o vytvoření samostatné islandské centrální banky v r. 1961 (Sedlabanki Islands), jež byla zákonem pověřena podporováním ekonomické politiky islandské vlády, a o postupném vývoji jejích pravomocí. Následně k zvládnutí důsledků finanční krize v letech 2008-2011.

Deutsche Bundesbank

Zinsuntergrenze, angestrebte Inflationsrate und die Verankerung von Inflationserwartungen = Lower bound, inflation target and the anchoring of inflation expectations**Dolní hranice úrokových sazeb, cílená míra inflace a ukotvení inflačních očekávání**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 70, (2018) Nr. 6, S. 31-52

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 70, (2018) No. 6, p. 31-50

Příspěvek se věnuje problematice inflačního cílování, jak ji pojímá neokeynesiánský modelový rámec. Ten zvažuje náklady inflace vzniklé zkreslením relativních cen a užitek většího měnověpolitického prostoru, který je omezován dolní hranicí úrokových sazeb. Autoři článku diskutují především ty aspekty modelového rámce, jež podle jejich mínění zastánci vyššího inflačního cíle dostatečně nezohledňují. Sem patří dopad vyšší inflace na cenovou politiku podniků, kterou pak musí centrální banka usměrňovat razantnějším zvyšováním úrokových sazeb (Phillipsova křivka se totiž "zplošťuje"), což manévrovací prostor měnové politiky opět snižuje. S tím souvisí také riziko nestability inflačních očekávání, jež by dále komplikovala efektivní ovlivňování makroekonomické poptávky nástroji měnové politiky. V rozvinutých ekonomikách by proto měla být spíše zachována konvenční cílová inflace ve výši 2 procent. - Poznámky -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Zlepšení postavení klientů směnáren

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 12, s. II (aktualita)

K projednávání vládní novely zákona č. 277/2013 Sb. o směnářské činnosti. Změny stávající zákonné úpravy se navrhuje zejména v zájmu posílení ochrany klientů směnáren proti používání klamavých praktik. Příspěvek představuje navrhované změny (nové vymezení směnářského obchodu, zavedení povinnosti informovat o směru směny, úplata za provedení směnářského obchodu, zakotvení práva zákazníka odstoupit od smlouvy o obchodu i na náhradní plnění).

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 26, (2018) č. 7

Stabilita bankovního sektoru a makrobezpečnostní politika ČNB v roce 2018 (s. 10-13); Banky vs. kryptoměny (s. 18-19); Pět fintech trendů pohledem Mastercard (s. 20-21); Blockchain a jeho využití (s. 22-23); FAÚ 2017: Nejzávažnějšími podvody jsou CEO fraudy (s. 34-35); EIOPA 2017: Hlavní aktivity se točily kolem Solvency II (s. 40-42); Z historie Banka e Shqipërisë, centrální banky Albánie (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Martin Sandbu

Brexit lays bare the extremes of British society

Brexit odkrývá extrémní britské společnosti

Financial Times, Vol. 2018, No. 39842 (25.7.2018), p. 9

Autor komentáře polemizuje s častou představou Velké Británie jako uměřené, pragmatické a extrémům se vyhýbající země. A tento obraz podle něj nenarušilo pouze referendum o vystoupení Spojeného království z EU (tzv. brexitu), ale neobstojí ani při bližším pohledu na politickou a ekonomickou minulost i přítomnost. Velká Británie ve 20. století budovala jak robustní sociální stát, tak prováděla jeho masivní demontáž. Na svém území má nejlepší světové univerzity, současně se ale potýká s nejvyšším podílem analfabetů mezi západoevropskými státy. Její hospodářský model charakterizuje jak globálně činný finanční sektor, tak ekonomické aktivity postavené na nízkých mzdách s nízkou produktivitou práce. HDP západního Londýna dosahuje šestinásobku průměru EU, řada jiných britských regionů nicméně vykazuje podobná čísla jako nejhudší části Španělska a Portugalska. Při zohlednění těchto kontrastů se britské potíže kolem realizace brexitu jeví jako nevyhnutelné, další vývoj je však o to hůře předvídatelný.

Neil Buckley

Bulgaria's flirtation with Russia revives costly power project

Bulharské flirtování s Ruskem oživuje nákladný energetický projekt

Financial Times, Vol. 2018, No. 39813 (21.6.2018), p. 12

Bulharská vláda chce znovu začít s dostavbou jaderné elektrárny v Belene, jež byla zastavena v r. 2012 s poukazem na vysoké náklady, přičemž výhradním dodavatelem tehdy byla ruská společnost Rosatom. Ta je také nyní spolu s čínským státním koncernem CNNC hlavním zájemcem o kontrakt. Podle autora článku zdánlivě nedává oživení celého projektu valný smysl poté, co byla prodloužena životnost jaderné elektrárny Kozloduj až do r. 2049. Bulharského premiéra B. Borisova však může k obnovení tendru vést jak prohraná arbitráž s dceřinou firmou Rosatomí, Atomstrojexportem, za dodané zařízení do reaktoru v Belene, tak snaha o přesvědčení ruského prezidenta V. Putina o prodloužení plynovodu Turkish Stream do Bulharska. Celá záležitost se nicméně jeví být v rozporu s energetickopolitickými snahami Evropské unie, přičemž po odchodu řady amerických a evropských investorů z bulharského energetického trhu se může závislost Sofie na ruských a čínských státních podnicích ukázat v budoucnu jako neblahá.

Maxim Kireev

Der Versager : Russland

Neschopný člověk : Rusko

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 12, S. 34-36

Ruský prezident Putin ve volebním boji opět sliboval hospodářské reformy. Jeho ekonomická bilance je však katastrofální.

Richard Waters

EU seeks to loosen Google's Android grip

Evropská unie hledá cesty, jak zmenšit vliv Googlu na systém Android

Financial Times, Vol. 2018, No. 39837 (19.7.2018), p. 13

Evropská komise udělila prostřednictvím komisařky pro hospodářskou soutěž M. Vestagerové rekordní sankci společnosti Google ve výši 4,3 miliard eur za její dominanci v mobilním operačním systému Android, čímž má docházet k pokřívání hospodářské soutěže. Podle článku je ale otázka, zda tato sankce a požadavek EK na otevření Androidu konkurenci výrazně zlepší podnikatelské prostředí v oblasti internetového vyhledávání, mobilních operačních systémů a reklamy, je-li Googlem vyvíjený systém Android nainstalovaný na 80 procentech všech celosvětově používaných mobilních telefonů typu smartphone. -- Dopady rozhodnutí EK shrnuje také článek na téže straně; k tématu viz také článek a komentář s. 1 a 8, dále pak FT č. 39840/2018 (23.7.2018), s. 9 a FT č. 39846/2018 (30.7.2018), s. 9; rozhodnutí EK se věnuje rovněž Handelsblatt č. 137/2018 (19.7.2018), s. 1, 4-5 a 27.

David Pilling, John Aglionby, Juliana Rotich

Investing in Kenya

Investování v Keni

Financial Times, Vol. 2018, No. 39819 (28.6.2018), sep. sect. (4 p.)

Hospodářský přehled o Keni se především zaměřuje na ekonomický plán "Big Four" tamního prezidenta Uhuru Kenyatty, jenž má podnítit investice na bázi PPP do zdravotnictví, výstavby bydlení, zemědělství a industrializace. Jednotlivé články oceňují dynamický růst keňské ekonomiky a ambicióznost hospodářskopolitických cílů, poukazují ale zároveň na omezené rozpočtové zdroje Kenyattovy vlády a na přetrvávající problém vysoké míry korupce, což může řadu projektů nechat pouze na papíře a odradit potenciální zahraniční investory.

Never had it so good : Central Europe's Goldilocks economies

Nikdy na tom nebyly tak dobře : "zlatovlásčí ekonomiky" střední Evropy

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9099, p. 62-64

Ekonomiky zemí ve střední Evropě rostou, hospodářská situace se zdá být v některých ohledech dokonce lepší než před vypuknutím finanční krize v letech 2007-2008. Hrubý domácí produkt vzrostl, zvýšily se i průměrné příjmy (např. HDP ČR se nyní blíží HDP Španělska; průměrné příjmy zemí střední Evropy se pohybují na úrovni příjmů v Portugalsku a převyšují řecké příjmy). Za tento vývoj vděčí střední Evropa přílivu zahraničního kapitálu, poptávce ze zahraničí a investičním pobídkám. Otázkou ale zůstává, zda je střední Evropa připravena k dalšímu rozvoji. Problémem je nedostatek inovací, nepříznivá demografická situace a nadměrná závislost na poptávce ze zahraničí, zejména z Německa.

Alexander Busch

Superstar des Südens : Argentinien

Superhvězda jihu : Argentina

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 17, S. 36-37

Argentinský prezident Mauricio Macri v zemi zavedl tržní reformy, a přesto je populární. Stal se osobou, od níž Jižní Amerika hodně očekává. Macri je liberální, oblíbený, úspěšný, ale i sporný. Znamená to, že je předjezdcem nové Latinské Ameriky?

Michael Reid

The 40-year itch

Neklid po čtyřicítce

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9102, centr. sect. (p. 3-4)

Španělsko v r. 2018 slaví čtyřicetileté výročí od vzniku demokratického režimu (na konci prosince 1978 proběhlo referendum o vzniku nové ústavy, která platí dodnes). Země díky tomu prožívá své nejlepší časy od 16. a 17. století, kdy Španělsko dominovalo světu (v 19. a 20. století byla politická situace velmi nestabilní, měnily se ústavy, proběhly čtyři občanské války i několik vojenských převratů). Španělsko se dokázalo zotavit z ekonomické krize a nyní je ekonomika na lepší úrovni než v roce 2007. Podle autora však potrvá delší dobu, než se zahojí i "jizvy ve společnosti". Obyvatelstvo je nespokojené, střední třída se obává chudoby a Katalánsko požaduje oddělení od Španělska. To podpořilo vznik dvou nových politických stran (Podemos, Ciudadanos) a zemi po prvním vyslovení nedůvěry v historii vládně menšinová vláda. Pokud nynější situace bude přetrvávat, hrozí, že její cena bude pro Španělsko vysoká, vzhledem k reformám, které země stále potřebuje. - Poznámka. -- Článek je součástí speciální přílohy o Španělsku.

Harriet Agnew

The next level for French tech

Další kolo pro francouzský technologický rozvoj

Financial Times, Vol. 2018, No. 39834 (16.7.2018), p. 7

V prvním roce svého mandátu se francouzskému prezidentu E. Macronovi podařilo zlepšit obraz své země v očích zahraničních investorů zejména z řad technologických podniků. Další výzvou pro Macrona však bude podpora domácích start-upů, aby se staly mezinárodně konkurenceschopnými. Zástupci start-upové scény si například stěžují na stále rigidní pracovní právo, které jim znemožňuje rychlé zaměstnávání nových pracovníků. -- K summitu Tech for Good pořádanému francouzským prezidentem v květnu 2018 viz článek na téže straně.

Martin Wolf

Time to rein in the debt boom

Čas na zkrocení dluhové exploze

Financial Times, Vol. 2018, No. 39843 (26.7.2018), p. 7

Čína se potýká s rostoucím soukromým i veřejným zadlužením, jež se od začátku globální finanční krize na konci r. 2008 do 1. čtvrtletí r. 2018 zvýšilo ze 171 na 299 procent HDP, přičemž více než polovina tohoto dluhu jde na vrub nebankovním institucím a zbytek přibližně rovným dílem připadá na vládní sektor, domácnosti a banky. Podle autora článku má tento růst všeobecného zadlužení svůj počátek v hospodářské politice založené na podpoře domácích investic, což mělo kompenzovat relativní pokles podílu vývozu na růstu HDP během finanční krize. Vyrovnávání bilancí Říše středu se zahraničím však bylo vykoupeno domácími nerovnováhami, zároveň hospodářský růst zpomaluje a efektivnost investic klesá. V případě nástupu finanční krize se tak Číně její závislost na investicích může vymstít. Nejen tváří v tvář hrozbě obchodní války s USA by proto Peking měl usilovat o snížení míry zadlužení čínských firem, občanů a veřejných institucí. -- K tématu čínského zadlužení, limitům tamního růstového modelu a rizikům pro finanční stabilitu viz také Handelsblatt č. 140/2018 (24.7.2018), s. 1, 28-29 a DB - Monatsbericht č. 7/2018, s. 41-59; k tlaku na omezení úvěrování ze strany čínských regionálních bank viz FT č. 39847/2018 (31.7.2018), s. 7.

Informatika. Počítače

Friedbert Pflüger

And the Winner is: Google! : die digitale Aufholjagd Europas droht bereits zu scheitern

A vítězem se stává: Google! : evropskému digitálnímu dohánění hrozí již nyní fiasko

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 117 (21.6.2018), S. 48

Autor komentáře se staví kriticky k obecnému nařízení Evropské unie o ochraně dat (GDPR), které podle něj výrazně neomezí americké a asijské technologické giganty v jejich přístupu a využívání osobních údajů, znepríjemní ale život jejich potenciálním evropským konkurentům a malým a středním podnikům. Již stávající velikost a vliv korporací jako Google, Facebook, Apple nebo Alibaba totiž dávají vzniknout tzv. paradoxu soukromí, kdy spotřebitel je vůči exportu svých dat směrem k těmto subjektům daleko méně citlivý než u ostatních, méně významných firem. Pozici evropských podnikatelů v digitálních technologiích rovněž neprospívá, že na území EU je ukládáno jen kolem 4 procent všech světových dat, přičemž s analýzami velkých dat (big data) systematicky pracuje jen menšina podniků Starého kontinentu. A konkurenceschopnost Evropanů může rovněž zhoršit diskutovaný návrh Evropské komise na nařízení o soukromí a elektronických komunikacích (tzv. ePrivacy).

Helge Braun ; rozhovor vedli Daniel Delhaes a Thomas Sigmund

Chance auf ein neues Wirtschaftswunder

Šance na nový hospodářský zázrak

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 121 (27.6.2018), S. 4-5

Rozhovor s německým ministrem a ředitelem Spolkového kancléřství H. Braunem o výzvách pro Německo na poli digitalizace ekonomiky. Braun nastiňuje své cíle v pozici koordinátora vládní digitální agendy, jejichž ústřední částí by měla být podpora umělé inteligence postavené na tzv. internetu věcí a využívání neosobních údajů. Ve vyhodnocování těchto hrubých dat totiž spatřuje vysoký potenciál pro Německo v konkurenci s ostatními ekonomikami, ať už by se jednalo o nabídku inteligentních řešení v řízení dopravy nebo ve zdravotnické diagnostice. V rozhovoru je také zmíněna německo-francouzská iniciativa pro podporu umělé inteligence na úrovni Evropské unie, jež by měla podpořit malé a střední podniky v jejich modernizaci a vytvořit síť mezi výzkumnými institucemi prostřednictvím zvláštního, nejprve pouze bilaterálního výzkumného centra. Braun se také vyjadřuje k plánům německé vlády na výstavbu sítí pro rychlý internet ve venkovských oblastech a na celém území dostupného mobilního signálu 5G. -- Rozhovor shrnuje článek na s. 1; k německé strategii na podporu umělé inteligence viz také článek na s. 20-21.

Ludwig Siegele

The ins and outs

Podrobnosti

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9098, centr. sect. (p. 3-5)

Internet se od svého vzniku zásadně proměnil - stává se čím dál centralizovanějším, a to jednak častějším využíváním mobilních zařízení s aplikacemi oproti počítačům, dále ale také prostřednictvím velkých technologických firem. Roste také význam dat. V souvislosti s těmito trendy se objevují dva hlavní postoje, jak na změny reagovat: "jeffersonismus" a "hamiltonismus" (postoje navazují na názory Thomase Jeffersona a Alexandra Hamiltona na regulaci). Článek uvozuje speciální přílohu, ve které se autor zabývá tím, jak k centralizaci postupně došlo a jak internet znovu decentralizovat. Autor je zastáncem jeffersonského přístupu, k úspěšné decentralizaci je nicméně potřeba kombinace různých přístupů, jediný - "centrální" - neexistuje. - Článek je součástí speciální přílohy "Fixing the internet".

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

François Villeroy de Galhau ; rozhovor vedli Thomas Hanke a Frank Wiebe

"Deutschland hat am meisten profitiert"

"Nejvíce to prospělo Německu"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 126 (4.7.2018), S. 28-29

Rozhovor s guvernérem francouzské centrální banky (Banque de France) F. Villeroy de Galhau o perspektivách eurozóny, francouzských a německých plánech na její reformu a otázce jeho vlastní možné budoucnosti coby nástupce M. Draghiho v čele Evropské centrální banky. Villeroy de Galhau v interview pléduje především za dokončení bankovní unie a unie kapitálových trhů ještě před koncem stávajícího ekonomického cyklu, přičemž sdílení rizik v rámci společného systému restrukturalizace finančních institucí podle něj ještě neznamená v Německu obávanou transferovou unii. Taková, podobně jako v USA konstruovaná bezpečnostní síť pro finanční sektor měnové unie by dokonce nemusela zahrnovat ani společné pojištění vkladů. Důležité ale je, aby další integrace eurozóny vytvořila podmínky pro efektivnější využití evropských finančních zdrojů pro investice do inovací, na podporu malých a středních podniků, do ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Ruth Berschens, Daniel Delhaes, Gerd Höhler, Till Hoppe, Moritz Koch, Jens Münchrath, Christian Rickens

Der überforderte Kontinent : scheitert Europa?

Přetížený kontinent : ztroskotá Evropa?

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 123 (29.6.2018), S. 44-49

Podle autorů článku se v této době Evropské unii vymstilo ignorování čtyř dlouhodobých a hlubokých problémů: spoléhání se mnoha členských států eurozóny na uvolněnou měnovou politiku Evropské centrální banky a nikoliv na strukturální reformy a redukci veřejného zadlužení; relativně stále nízký hospodářský růst; stoupající napětí mezi východními a západními členskými státy; absence efektivní společné migrační a azylové politiky. Pokud nedojde v těchto oblastech k alespoň částečnému řešení, přičemž prioritní by měly být otázky spojené s uprchlickou a migrační krizí, může reálně dojít k postupné erozi projektu evropské integrace. -- K tématu viz také rozhovor s bývalým německým ministrem zahraničí S. Gabrielem na s. 50-51.

Norbert Häring

Reformer ohne Bodenhaftung : Währungsunion

Reformátoři bez kontaktu se zemí : měnová unie

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 124 (2.7.2018), S. 12

Článek shrnuje příspěvky z berlínské konference věnované reformám eurozóny, kterou pořádal Německý odborový svaz (DGB), Friedrich-Ebert-Stiftung a ekonomický think-tank IMK. Autor si všímá, že až na jednoho řečníka zde nebyla jako klíčová výzva zmíněna výše platů v měnové unii. Přitom již vlivná teorie Roberta Mundella z r. 1961 o optimální měnové oblasti přisuzovala pracovnímu trhu ústřední úlohu pro zajištění funkčnosti společnou měnou integrovaného prostoru. Nejsou-li dány shodné vývojové trendy pracovního trhu a dostatečná mobilita pracovních sil, měla by být měnová unie doplněna o unii fiskální. Pokud tedy Německo fiskální unii odmítá, mělo by podle článku usilovat o zvyšování platů na svém území, čímž by mohlo redukovat svůj přebytek běžného účtu platební bilance, jenž je považován za jeden z hlavních zdrojů makroekonomických nerovnováh v eurozóně.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Arnoud Willems, Jenya Grigorova

Determination of customs value and warranties : lessons from the recent case law of the European Court of Justice

Určování celní hodnoty a záruky : poznatky z nedávné judikatury Soudního dvora EU

Global trade and customs journal, Vol. 13, (2018) No. 6, p. 235-238

Výpočet celní hodnoty zboží vychází z evropské celní legislativy, konkrétně z Celního kodexu EU. Soudní dvůr EU ve svém rozhodnutí v případě C-661/15 "X BV proti Staatssecretaris van Financiën" upřesnil některé otázky související s tím, jak určit celní hodnotu v situaci, kdy prodejce určitého zboží přizná kupujícímu slevu na základě rizika výrobní vady. Konkrétně se Soudní dvůr EU vyjádřil k definici pojmu "vadnost zboží" a k platnosti lhůty podle článku 145 odst. 3 prováděcího nařízení k Celnímu kodexu EU. Odst. 3 článku 145 prováděcího nařízení je podle Soudního dvora EU neplatný. Autoři v článku rozebírají, co z rozsudku vyplývá. - Poznámky.

Leo Lewis, Kana Inagaki, Mehreen Khan

EU and Japan sign biggest bilateral trade deal

Evropská unie a Japonsko podepsaly největší bilaterální obchodní dohodu

Financial Times, Vol. 2018, No. 39836 (18.7.2018), p. 2

EU podepsala s Japonskem dne 17.7.2018 dosud největší světovou bilaterální dohodu o volném obchodu, jež odstraní většinu dosavadních cel mezi oběma ekonomikami, umožní volný pohyb osobních dat a zavede společné standardy pro jejich ochranu. Dohoda nepředstavuje podle článku jen příležitost pro evropské vývozce potravin a japonské exportéry automobilů a jejich komponent. Pakt bude mít i politický význam jak pro obraz EU při jednáních s Velkou Británií o "brexitu", tak pro japonskou vládu, která si od liberalizace obchodu slibuje příznivý impuls pro svou hospodářskou politiku (tzv. abenomiku). Obě strany pak mohou dohodu využívat jako protiváhu vůči protekcionistickým tendencím Trumpovy administrativy v USA. -- Téma shrnuje také článek na s. 1 a dohodu analyzuje i komentář na s. 8; k dohodě a jejím dalším implikacím viz také Handelsblatt č. 136/2018 (18.7.2018), s. 1, 8-9 a komentář na s. 14.

James Kynge

China's Belt and Road difficulties are proliferating

Čínské potíže s iniciativou Nové hedvábné stezky se množí

Financial Times, Vol. 2018, No. 39829 (10.7.2018), p. 9

Čínské zahraniční investice v rámci iniciativy Nové hedvábné stezky (čili Jeden pás, jedna cesta - One Belt, One Road) se podle analýzy RWR Advisory Group dostaly od r. 2013 do potíží ve 14 procentech případů. Posledním příkladem je podle autora komentáře pozastavení infrastrukturního projektu v Malajsii a havarijní stav čínskými státními fondy spolufinancované vodní elektrárny v Kolumbii. Pozadí všech 234 problémových investic jsou různá, všechny ale podle článku pojí nízká kvalita administrace a podcenění specifík dané země. Často nomenklaturním způsobem vybírání čínští manažeři rovněž bývají nedostatečně připraveni na zcela odlišná prostředí od autoritářsky fungujícího trhu Říše středu. -- K problémům projektu v Malajsii viz FT č. 39831/2018 (12.7.2018), s. 4; k tématu viz také komentář ve FT č. 39846/2018 (30.7.2018), s. 8.

Davide Rovetta, Laura Carola Beretta, Agnieszka Smiatacz

The Court of Justice of the European Union judgement in the Hamamatsu case : defending EU customs valuation law from the 'transfer pricing folly' in customs matters

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie v případě Hamamatsu : obrana pravidel EU pro určování celní hodnoty před 'bláznovstvím převodních cen' v celních záležitostech

Global trade and customs journal, Vol. 13, (2018) No. 5, p. 187-190

Řada evropských firem v posledních letech spoléhá při určování celní hodnoty na dohody o převodních cenách. Tyto dohody jsou však daňovou a ne celní záležitostí. Z rozsudku Soudního dvora EU v případě Hamamatsu vyplývá, že přednost má při určování celní hodnoty celní legislativa. Autoři v článku komentují tento rozsudek a jeho dopady. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Ulf Sommer

Besser als vor der großen Krise 2008

Lépe než před velkou krizí roku 2008

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 134 (16.7.2018), S. 14-15

Spolu s obavami z růstu protekcionismu v globální ekonomice si v Německu mnozí kladou otázku, zda pro tamní podniky nemůže dojít k opakování r. 2008, kdy s ohledem na prudký propad poptávky musely tyto firmy masově přejít na systém "kurzarbeitu" či dokonce propouštět. Podle analýzy německých spořitel a zemských bank z asociace DSGV dosahovalo ale jejich 300 tisíc firemních klientů za r. 2017 lepších výsledků než o dekádu dříve před vypuknutím světové finanční krize. Malé i velké podniky navýšily svou ziskovost, poměr vlastního kapitálu a peněžní hotovosti vůči své celkové bilanci a naopak snížily míru svých závazků. Podnikatelé tak mají zatím dostatečné finanční rezervy jak pro zvyšování platů, tak pro případ zhoršení situace na světových trzích.

History's biggest companies

Největší firmy historie

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9099, p. 58

V souvislosti s růstem akcií velkých technologických firem se nabízí otázka, zda existuje maximální hranice, jak velká může být určitá firma. Když je firma příliš velká, hrozí, že se bude muset potýkat s kritiky ze strany regulátorů a politiků i s dalšími problémy. Redakce časopisu The Economist porovnála zisky 6 největších firem v 19. a 20. století s HDP v zemích, kde tyto firmy působily, a v době, kdy se podniky nacházely na vrcholu (zároveň těsně předtím, než byla nařízena jejich regulace). Výsledky mohou naznačovat, jakým směrem se může ubírat budoucnost dnešních největších technologických firem.

Ulrich Noack

Online-Gründung von Kapitalgesellschaften in Europa : der neue Richtlinienvorschlag im Company Law Package

Založení kapitálových společností v Evropě online : nový návrh směrnice v rámci balíčku k podnikovému právu (Company Law Package)

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 22, S. 1324-1329

Příspěvek představuje návrh Evropské komise na změnu směrnice č. 2017/1132/EU o určitých aspektech práva obchodních společností, který by měl v členských státech EU ujednotit pravidla pro elektronický zápis kapitálových společností a jejich poboček, jakož i elektronické podání podkladů těchto společností. Návrh také počítá s možností užívání elektronických identifikačních prostředků za účelem zamezení podvodů, obsahuje zásady zveřejňování dat v obchodním rejstříku (odpadne například nutnost dvojího dodatečného oznámení o zápisu do rejstříku) a sdílení údajů mezi členskými státy o osobách se zákazem činnosti v pozici jednatele. Zákonodárny proces schvalování nové směrnice chce Komise završit do r. 2019, následně by započala dvouletá lhůta pro její implementaci v členských státech EU. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M14; k návrhu směrnice z hlediska jeho cílů v oblasti harmonizace přeshraničních změn právní formy obchodních společností viz DB č. 26/2018, s. 1577-1582. -- Viz také OR č. 7-8/2018, s. 227-240.

James Shotter and Evon Huber

Poland targets Ukrainian migrants as "investment in the future"

Polsko cílí na ukrajinské migranty jako na "investici do budoucnosti"

Financial Times, Vol. 2018, No. 39830 (11.7.2018), p. 14

Počet Ukrajinců s dočasnou pracovní registrací či pracovním povolením v Polsku se pohybuje mezi 1 až 2 miliony osob. Doby, kdy byli vnímáni především jako levná pracovní síla, ale minuly. Nyní přibývá polských firem, jež se zaměřují na Ukrajince jako na spotřebitelskou klientelu. Počet specializovaných nabídek a služeb roste například v oblasti telekomunikací a mezi obchodníky s nemovitostmi, na nový zákaznický segment se však začínají připravovat i polské banky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor**Sv. 25, (2018) č. 6**

Novela daňového řádu a zákona o auditorech - č. 94/2018 Sb. (s. 5); Auditor a Corporate Governance (s. 6-8); Péče řádného hospodáře (s. 9-23); Kodex správy a řízení společností 2018 (s. 24-25); Správa a řízení společností po česku: rozhovor s Monikou Zahálkovou, výkonnou ředitelkou Institutu členů správních orgánů (s. 26-27).

Pojišťovnictví. Sociální péče**Back to work : pensions in Russia****Zpět do práce : penze v Rusku**

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9098, p. 24

Rusko, které se stejně jako většina světa potýká se stárnoucí populací, plánuje zvýšení věkové hranice pro odchod do důchodu. Věková hranice, stanovená na 60 let u mužů a 55 let u žen, nebyla upravena od dob J. Stalina a Rusko je spolu s Uzbekistánem poslední z postsovětských zemí, kde zatím nedošlo ke změnám. Zatím jde však o jedinou úpravu, zásadnější penzijní reforma plánovaná není. Změny se netýkají ani osob, které mají nárok na předčasný důchod v důsledku nebezpečného povolání (např. horníci), není také řešen problém neformálního sektoru (lidé v něm působící na penze vůbec nepřispívají). Kromě toho dochází v Rusku k věkové diskriminaci a rekvalifikační programy jsou nedostatečně rozvinuté. Opatření v mnoha lidech vzbuzuje nedůvěru a popularita prezidenta V. Putina v důsledku plánovaných změn výrazně klesla. Masové protesty obyvatel se však neočekávají.

Ladislav Průša

Mezinárodní komparace systémů sociálních služeb v evropských zemích : inspirace pro úpravy systému sociálních služeb v naší zemi

Fórum sociální politiky, Sv. 12, (2018) č. 3, s. 9-15

Cílem příspěvku je poukázat na některá možná řešení, která by na základě mezinárodního srovnání systémů sociálních služeb ve vybraných evropských zemích bylo vhodné promítnout do systému sociálních služeb v ČR (především v oblasti financování). Zkoumá zejména středoevropské země (Německo, Rakousko, Slovensko), které při řešení jednotlivých sociálních situací uplatňují v zásadě obdobné principy jako my. Autor nejprve rozebírá typologii sociálních služeb a uvádí, že v evropských zemích je pojetí sociálních služeb značně široké a zahrnuje rovněž zdravotní péči, sociální ochranu jednotlivců, rodin a skupin, dále problematiku sociálního bydlení a služby zaměstnanosti. Poté provádí srovnání základních principů organizace, financování a řízení systémů sociálních služeb ve zkoumaných zemích a formuluje svá doporučení k úpravě systému v ČR. - Poznámky.

Pojistný trh v 1. čtvrtletí rostl o 4,3 %

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 5, s. 36-37

Přehledně k vývoji pojistného trhu v ČR v 1. čtvrtletí r. 2018 a porovnání s předchozím rokem. Grafy zachycují podíl hlavních pojišťoven na celkovém předepsaném smluvním pojistném, vývoj předepsaného smluvního pojistného ve zkoumaném období i jeho meziroční změny. Je zdůrazněno, že na rozdíl od jen mírného růstu životního pojištění potvrzuje neživotní pojištění velmi robustní růstové tempo. Celkový počet smluv životního pojištění i nadále klesá. -- Statistický pohled na růstovou dynamiku předepsaného pojistného v oblasti životního a neživotního pojištění v období 2014-2017 viz Statistika & my č. 6/2018, s. 34-35.

Repairing the safety net : welfare states**Oprava záchranné sítě : sociální státy**

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9100, p. 50-52

Tzv. stát blahobytu (sociální stát; welfare state) ve Velké Británii vznikl ve 40. letech na popud Williama Beveridgeho. Od té doby se ve vyspělých zemích změnila situace ve společnosti a objevily se nové jevy a problémy, se kterými se v době vzniku konceptu nepočítalo: konkrétně stárnutí

populace, masová migrace a mění se trhy práce (vznik tzv. gig economy - „performativní ekonomiky“). Některé státy experimentují s možností zavedení základního nepodmíněného příjmu, dalším řešením by mohla být záporná daň z příjmu fyzických osob. I tyto návrhy mají svá rizika a W. Beveridge by některé zmíněné reformy pravděpodobně odmítl. I tak je ale třeba systémy sociálního zabezpečení přizpůsobit dnešní době.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Claire Jones

Eurozone house price pressure builds

Ceny obytných nemovitostí v eurozóně pod tlakem

Financial Times, Vol. 2018, No. 39830 (11.7.2018), p. 2

Ceny rezidenčních nemovitostí v eurozóně vzrostly v prvním čtvrtletí r. 2018 meziročně o 4,5 procent, což je nejvíce od předkrizového roku 2007. V Litvě, Slovinsku, Irsku, Portugalsku a na Slovensku se růst cen pohyboval dokonce v dvouciferných číslech. Centrální banky v těchto zemích již zavedly nebo budou zavádět opatření na zpřísnění udělování hypotečních úvěrů v návaznosti na žadatelovy příjmy, úspory či hodnotu nemovitosti. Zato v Nizozemí, kde se ceny v roce 2017 zvýšily o 9,3 procent, se záměr tamních centrálních bankéřů na zpřísnění poměru maximální půjčky k hodnotě nemovitosti setkal s nesouhlasem politické reprezentace. Evropská centrální banka nicméně zatím nepovažuje vývoj na trhu s domy a byty za hrozbu pro finanční stabilitu měnové unie. -- Podrobněji k růstu hypoték a cen nemovitostí v Irsku viz FT č. 39834/2018 (16.7.2018), s. 15.

Matthias Streit, Reiner Reichel

Generation Miete : Trendviertel 2018

Generace nájemníků : módní čtvrti v roce 2018

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 118 (22.6.2018), S. 48-53

Úvodní článek k letnímu seriálu o vyhledávaných čtvrtích pro bydlení ve vybraných německých městech. Autoři upozorňují na problém rostoucích cen obytných nemovitostí, jež až několikanásobně přesahují růst příjmů domácností, což se i přes nízkou úrokovou hladinu již projevuje na poklesu počtu kupců domů a bytů z jejich řad. Německá spolková banka varuje před nadhodnocováním cen nemovitostí, jež se ve městech má pohybovat mezi 15 až 30 procenty, v těch největších ale dosahuje až 35 procent. Zejména mladým rodinám tak reálně hrozí, že budou z bytového trhu ve městech zcela vyloučeny. -- K tématu dostupnosti bydlení v Německu viz také článek na s. 51, představení situace na bytovém trhu v Berlíně, Frankfurtu n. M., Mohuči a Wiesbadenu na s. 54-63.

Nemovitosti: ceny rostou, poptávka zpomaluje

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 5, s. 14-15

Stručný přehled o vývoji prodejních cen nemovitostí v ČR v prvním čtvrtletí r. 2018 na základě údajů indexu sestaveného Hypoteční bankou (HB Index) a shrnutí dalšího očekávaného vývoje. Je zdůrazněno, že meziroční růst cen bytů stále překonává hranici 10 %. Vysoké ceny nemovitostí a zároveň zpřísnění podmínek pro financování jejich nákupu zaviní snížení poptávky ze strany občanů a dá se také očekávat mírný pokles nabídky nemovitostí. Odchod části potenciálních kupujících do nájmu může způsobit mírný nárůst tržního nájemného. Článek rozebírá podrobněji tempo růstu cen u bytových jednotek, rodinných domů a pozemků. -- Viz také infografika o stavu hypotečního a nemovitostního trhu na s. 12-13. -- Blíže k situaci v Brně viz HN č. 136/2018 (18.7.2018), s. 1.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Gregor Waschinski

Im Blindflug : Europäische Arbeitsbehörde

Naslepo : Evropský orgán pro pracovní záležitosti

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 128 (6.7.2018), S. 16

K návrhu Evropské komise z března 2018 na zřízení nového úřadu, Evropského orgánu pro pracovní záležitosti (European Labour Authority, ELA), který by měl dohlížet na dodržování sociálních standardů u zaměstnanců a OSVČ pracujících v jiném členském státě Evropské unie, koordinovat práci národních regulátorů a poskytovat informace občanům a podnikatelům o pravidlech přeshraničního zaměstnávání v Unii. Německá spolková vláda je zatím k tomuto záměru spíše rezervovaná. Na jedné straně sice vítá snahu o užší kooperaci v EU v otázce přeshraniční mobility pracovních sil, na straně druhé se však obává vzniku dvojích struktur na unijní a národní úrovni a nárůstu administrativní zátěže bez výraznější přidané hodnoty pro zaměstnavatele.

Iva Baranová, Barbora Bezděková

Jak šel čas se souběhem funkcí

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 26-27

Článek rozebírá vývoj přípustnosti souběhu funkcí, tedy současného výkonu funkce člena statutárního orgánu obchodní korporace a téže činnosti v rámci pracovněprávního vztahu, v českém právním řádu od 90. let 20. století. Autorky představují postupný vývoj judikatury v dané oblasti a dokládají právní nejistotu vztahující se k souběhu funkcí. Uvádějí, že v současnosti je souběh opět možný, ale s určitými omezeními. Podrobně se zabývají nálezem Ústavního soudu sp. zn. I ÚS 190/15 ze září 2016 a následnými rozsudky Nejvyššího soudu ČR (nejnověji sp. zn. 31 Cdo 4831/2017 z dubna 2018). NS se stále drží svého hlavního argumentu - výkon funkce člena statutárního orgánu není závislou prací ve smyslu zákoníku práce. - Poznámky. -- K judikátu NS z dubna 2018 o souběhu funkcí viz Účetnictví č. 7/2018, s. 38-43. -- K soudcovskému dotváření práva u souběhu funkcí viz Právní rozhledy č. 13-14/2018, s. 493-499.

Sarah O'Connor

Minimum wage laws still fall short for those on the bottom

Zákony o minimální mzdě stále nestačí pomoci těm u příjmového dna

Financial Times, Vol. 2018, No. 39818 (27.6.2018), p. 9

Podle analýz agentury EU Eurofound i London School of Economics přispělo zavedení jednotné minimální mzdy v Německu k poklesu platových nerovností. A že se minimální mzda spíše vyplatí či alespoň ekonomice neškodí, potvrzují i příklady z Velké Británie a některých měst v USA. Komentář však varuje před tím, aby byl tento institut považován za všelék, který budou politické reprezentace nasazovat při pokusech o snížení společenského napětí. Jednak je stále nutné počítat s existencí určité hranice minimální mzdy v poměru k mediánové mzdě, která bude již pro pracovní trh zatěžující, jednak za daleko vážnější zdroj frustrace části společnosti autorka článku považuje percepci nízké sociální mobility, což potvrzují i údaje OECD z června 2018. -- K dalšímu zvyšování a dopadům minimální mzdy na pracovní trh v Německu viz článek na s. 4; podrobněji k dopadům německé minimální mzdy na zaměstnanost a jednotlivé skupiny obyvatelstva viz WISTA: Wirtschaft und Statistik č. 3/2018, s. 40-53.

Olga Bičáková

Nelegální práce

Národní pojištění, Sv. 49, (2018) č. 6, s. 18-21

Autorka nejprve shrnuje podmínky rozvoje šedé ekonomiky, do které patří nelegální zaměstnávání, a definuje nelegální práci podle zákona o zaměstnanosti. Následně rozebírá znaky závislé práce dle zákoníku práce, problematiku výkonu nelegální práce uchazečem o zaměstnání a prokazování existence pracovněprávního vztahu i povinností z něho plynoucích pro zaměstnavatele. Uvádí možné pokuty za umožnění výkonu nelegální práce i právní důsledky uložení této pokuty zaměstnavateli.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda**Sv. 66, (2018) č. 7-8**

Pracovní režim. Jaký vlastně: jedno, dvou, třisměnný či nepřetržitý? - II. část (s. 7-10); Zaměstnanec v exekuci: povinnosti zaměstnavatele (s. 11-14); Základní pravidla a vybrané otázky k čerpání dovolené (s. 15-18); Cestovní náhrady jednatelů (s. 19-23); Vzdělávání zaměstnanců v českých organizacích (s. 44-47); Outsourcing jako konkurenční výhoda (s. 53-54); OECD: Jak vysoká je sazba daně z příjmu u různě vysokých mezd (s. 55-56); Z dotazů plátců daně z příjmů ze závislé činnosti (s. 61-65).

Právo

Dominic Peltier-Rivest

A model for preventing corruption**Model prevence korupce**

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 545-561

Autor se v článku zabývá společenskými a ekonomickými dopady korupce, připomíná rozsah korupce ve světě (index vnímání korupce, nejvíce a nejméně zasažené země) a dále představuje model prevence korupce na úrovni organizace. Model zahrnuje následující hlavní prvky: zmírnění podnětů ke korupci, zlepšení etiky a omezení korupčních příležitostí. Jednotlivé prvky jsou dále rozvedeny na konkrétní opatření. -- K tématu korupce viz také články na s. 248-276 ("Police corruption: a comparison between China and India), s. 354-361 ("The law is just the law: analysing the definition of corruption in Zimbabwe") a s. 576-588 ("Nigerian corruption complex: rethinking complementaries to curative measures").

Vladimír Muzikář, Andrea Muzikářová

Aktuální otázky zániku účasti společníka ve společnosti s r. o. při exekučním postižení jeho podílu

Bulletin advokacie, Sv. 2018, č. 5, s. 25-28

Při výkonu advokacie se advokáti často setkávají s rozdílným přístupem soudních exekutorů při řešení otázky okamžiku zániku účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným při exekučním postižení jeho podílu v rámci provádění exekuce postižením jiných majetkových práv. Řešení této problematiky je přitom zásadní nejen pro správné provedení exekuce, ale i pro samotné fungování společnosti a výkon práv společníků.

Catrin Bialek

Der kleine Schönheitsfehler : Rundfunkbeitrag**Malá vada na kráse : televizní a rozhlasový poplatek**

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 137 (19.7.2018), S. 20-21

K rozsudku německého Spolkového ústavního soudu ve věci přípustnosti rozhlasového a televizního poplatku, z něž jsou financována veřejnoprávní média ARD, ZDF a Deutschlandradio. Stěžovatelé považovali od r. 2013 existující paušální poplatek za skrytou daň. Ústavní soudci tuto argumentaci odmítli, označili však za nepřiměřenou zátěž, aby občané se dvěma místy pobytu museli nadále hradit poplatek za každou svou bytovou jednotku. Dotčené osoby tak mohou okamžitě žádat o prominutí druhého příspěvku a zákonodárce musí upravit legislativu do poloviny r. 2020. -- K tématu viz také komentář na s. 26.

Martin Štika

Má naprosto svobodná virtuální měna bitcoin místo v právním státě?

Bulletin advokacie, Sv. 2018, č. 5, s. 29-34

Autor se ve svém příspěvku, který získal 3. místo v kategorii Talent roku soutěže Právník roku 2017, představuje problematiku měny bitcoin, s důrazem na ekonomická a právní specifika této nejznámější kryptoměny. Snaží se přitom zodpovědět otázku, zda mají bitcoiny i kryptoměny obecně své místo v právním státě. V závěru připojuje v této souvislosti některé své návrhy de lege ferenda. - Poznámky.

Miss justice : corruption in eastern Europe**Slečna spravedlnost : korupce ve východní Evropě**

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9101, p. 19

Příspěvek poukazuje na korupci v zemích střední a východní Evropy v souvislosti s odvoláním Laury Kövesi, hlavní žalobkyně rumunského protikorupčního úřadu. V článku je krátce zmíněna i situace v dalších zemích regionu - na Ukrajině, v Bulharsku, v ČR a na Slovensku. -- Další informace viz HN č. 152/2018 (9.8.2018), s. 10-11.

Monika Matysová, František Nonnemann

Možnost odmítnout uplatnění práva subjektu údajů dle GDPR

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 12, s. 424-433

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) zavádí možnost odmítnout některé z práv subjektu údajů, pokud lze jeho výkon označit za nepřiměřený či nedůvodný, případně za ně požadovat úhradu souvisejících nákladů. Autoři v příspěvku rozebírají, v jakých případech tak bude moci správce v praxi postupovat, jakým způsobem a s jakými důsledky pro subjekt údajů. Po analýze souvisejících ustanovení GDPR a zasazení institutu odmítnutí či zpoplatnění vyřízení žádosti subjektu údajů do kontextu soukromého práva popisují modelové situace, ve kterých bude možné či vhodné otázku nepřiměřenosti či nedůvodnosti posuzovat. - Poznámky. -- Více k realizaci práv subjektu údajů viz čas. UNES č. 7-8/2018, s. 39-43.

Tomáš Lechner

Podání v elektronické podobě podle správního řádu

Správní právo, Sv. 51, (2018) č. 4-5, s. 229-247

Článek se zabývá detailním rozбором možností, jimiž lze činit podání v elektronické podobě podle správního řádu, jejich postupů a aspektů. Autor představuje související speciální právní předpisy včetně nařízení č. 910/2014 eIDAS, provádí základní typologizaci institutu elektronického podpisu a jeho definic na evropské i národní úrovni. Vlastní analýza aspektů příjmu podání v elektronické podobě je rozdělena podle způsobů, jakým je podání na správní orgán odesláno (prostřednictvím datové schránky, prostřednictvím elektronické pošty, podáním na technickém nosiči). Autor zdůrazňuje, že u postupů souvisejících s přijetím podání přetrvává určitá zbytečná složitost i odlišná pravidla pro příjem listinných a elektronických dokumentů. - Poznámky.

Radka Vacová

Problematika placení výživného dětem - splatnost výživného

Bulletin advokacie, Sv. 2018, č. 6, s. 34-36

Institut vyživovací povinnosti rodičů k dětem v českém právním řádu zajišťuje potřeby dítěte a na jeho základě mají být dítěti vytvořeny podmínky z hlediska hmotného zabezpečení. S ohledem na vyvstávající nejasnosti v oblasti problematiky placení výživného je tento článek zaměřen na splatnost výživného dětem. - Poznámky.

Radek Jurčik

Registr smluv po novele 2017, dopady na uveřejňování smluv „podnikatelskou veřejnou správou“ a návrh novely 2018

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 10, (2018) č. 5, s. 142-145

Diskuze k novele zákona o registru smluv. Tento zákon má značný dopad na veřejnou správu a rozsah činností u povinných subjektů, neboť dopadá na několik tisíc povinných vykonavatelů veřejné správy a dalších subjektů majících majetkové napojení na veřejnou správu. Jedním je právo na uveřejňování informací o veřejné správě, druhé právo na ochranu obchodního tajemství a právo na rovnost podnikání subjektů vlastněných veřejnou správou, které podnikají a soutěží v hospodářské soutěži s klasickými podnikateli, a stejně jako v soukromé sféře mají zájem hájit své obchodní tajemství a chovat se jako řádný hospodář. Tématem článku je rozsah uveřejňovaných smluv po novele č. 249/2017 Sb., vyjádření k novele 2017 a návrh novely z r. 2018. - Poznámky. -- Reakce na článek Petra Tomáška Novela zákona o registru smluv z OR č. 1/2018, s. 8-13.

Alexander J. Bělohávek

Rozhodčí řízení versus insolvenční řízení z pohledu práva EU. část 1

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 10, (2018) č. 6, s. 161-177

Článek se zabývá problematikou konfliktu rozhodčího a insolvenčního řízení a pravomoci (příslušnosti) rozhodců i oprávnění insolvenčního správce ve vztahu k rozhodčímu řízení v takových případech. Dále pak aplikací insolvenčního nařízení č. 2015/848 jako takového (zejména ve vztahu k jeho článku 7 a článku 18), včetně důsledků zahájení insolvenčního řízení na platnost (účinnost) rozhodčích a prorogačních smluv, procesního statusu stran a případnou „suspenzi“ probíhajícího rozhodčího řízení. - Poznámky. -- 2. část článku viz OR č. 7-8/2018, s. 193-208.

Alexander J. Bělohávek

Rozhodčí řízení versus insolvenční řízení z pohledu práva EU. část 2

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 10, (2018) č. 7-8, s. 193-209

Pokračování článku, který se zabývá problematikou konfliktu rozhodčího a insolvenčního řízení a pravomoci (příslušnosti) rozhodců i oprávnění insolvenčního správce ve vztahu k rozhodčímu řízení v takových případech, a dále aplikací insolvenčního nařízení č. 2015/848 jako takového (zejména ve vztahu k jeho článku 7 a článku 18), včetně důsledků zahájení insolvenčního řízení na platnost (účinnost) rozhodčích a prorogačních smluv, procesního statusu stran a případnou „suspenzi“ probíhajícího rozhodčího řízení. - Poznámky. -- 1. část článku viz OR č. 6/2018, s. 161-177.

Alžběta Vejvodová

Stát chce dostat z firem účetní závěrky

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 20-23

Pohled na problematiku zveřejňování listin, zejména účetních závěrek a výročních zpráv, v obchodním rejstříku a na časté nedodržování této povinnosti ze strany podniků. Autorka informuje o připravované novele zákona o obchodních korporacích, která by měla zpřísnit sankce za nedodání účetní závěrky do sbírky listin. Soud by mohl v případě, že podnik nevloží do rejstříku dvě po sobě jdoucí účetní závěrky a zároveň nereaguje na výzvy o nápravu, zveřejnit informaci, že se chystá podnik zrušit. Dále představuje španělský a britský model sankcí za nevlození listin do obchodního rejstříku. Popisuje také současnou kontrolní praxi rejstříkových soudů v ČR a (ne)ukládání sankcí podnikům.

Ivo Pospíšil

Ústavněprávní limity právní regulace financování zdravotní péče (nejen) v judikatuře Ústavního soudu

Správní právo, Sv. 51, (2018) č. 4-5, s. 217-228

Autor rozebírá ústavní limity, v jejichž rámci probíhá právní regulace financování systému zdravotní péče v ČR. Představuje ustanovení čl. 31 Listiny základních práv a svobod, které je základem pro poskytování zdravotní péče na základě veřejného zdravotního pojištění. Autor ukazuje, že bezplatnost zdravotní péče a veřejné zdravotní pojištění jsou pojmy, jejichž výklad přesahuje doslovnost vyjádření. Dále se detailně zabývá ústavností různých druhů omezení při poskytování zdravotní péče, která vyplývají z judikatury Ústavního soudu, a představuje jednotlivé závěry. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

The critics it deserves

Jaké kritiky si zaslouží

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9099, p. 65

Čínské hospodářské statistiky jsou už dlouho předmětem kritik kvůli manipulacím s čísly i kvůli nepřesnostem. I tyto kritiky však mnohdy bývají přehnané a neoprávněné. Aby mohly být statistiky považovány za důvěryhodné, měli by čínští statistici být ochotni přiznat, že nejsou schopni určité jevy měřit. Některá pochybení totiž paradoxně plynou ze snah údaje zpřesnit. Pro Čínu by bylo přínosné, kdyby byla ochotna spolupracovat se zahraničními odborníky, kteří by čísla podrobili skutečné kontrole a poskytli zpětnou vazbu. Současná netransparentnost statistik vede k jejich automatickému (a někdy i nesprávnému) odmítnutí.

Tadashi Yasui

The unreliability of merchandise trade statistics

Nespolehlivost statistik o obchodu se zbožím

Global trade and customs journal, Vol. 13, (2018) No. 6, p. 253-262

Statistiky zahraničního obchodu slouží k ověřování platnosti teorií zahraničního obchodu i k nastavování hospodářské politiky. Státy přispívají svými údaji do statistiky IMTS (International Merchandise Trade Statistics). Autor v článku ověřuje spolehlivost statistik zahraničního obchodu a přidává doporučení, jak vypovídající schopnost čísel zlepšit. Pokud ve statistikách existují nesrovnalosti, hrozí, že rozhodnutí učiněná na jejich základě budou chybná. Podle autora jsou čísla ve statistikách nadhodnocena, a to především vinou opětovného dovozu a vývozu (reexport a reimport). - Poznámky.

Účetnictví

Ingo Gerlach, Peter Oser

Ausgewählte Aspekte zur handelsrechtlichen Bilanzierung von Kryptowährungen

Vybrané aspekty bilancování kryptoměn z hlediska obchodního práva

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 26, S. 1541-1547

Výklad zásad pro zaznamenávání nákladů a výnosů spojených s kryptoměnami (bitcoin, ethereum aj.) v účetních bilancích tak, jak to předpokládá německé obchodní právo. Příspěvek se zabývá bilancováním kryptoměn fungujících jak na bázi "těžby" a blockchainu, tak v rámci tzv. primární emise mincí (Initial Coin Offering, ICO). Autoři konstatují, že dle stávající právní úpravy lze kryptoměny považovat za nehmotné statky investičního nebo oběžného majetku. Je ovšem otázka, zda se stoupající akceptací kryptoměn nevzroste poptávka po zařazení těchto statků do zvláštní účetní položky, jejíž vytvoření již německý obchodní zákoník umožňuje. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2018, č. 15

Kategorie účetních jednotek - první možná změna kategorie v roce 2018 (s. 1-3); Účetní doklady a jejich uchovávání (s. 5-6); Povinnost registrace k DPH - dotazy a odpovědi (s. 7).

Veřejná správa

Michael Gilbert, Alison Wakefield

Tackling fraud effectively in central government departments : a review of the legal powers, skills and regulatory environment of UK central government counter fraud teams

Efektivní boj proti podvodům u odborů ústřední státní správy : přehled pravomocí, dovedností a regulatorního prostředí týmů, jež mají u britské ústřední správy na starosti boj proti podvodům

Journal of financial crime, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 384-399

Britská vláda vydala v r. 2011 dva základní dokumenty, ve kterých nastínila svůj záměr bojovat proti podvodům ve veřejné správě ("Eliminating Public Sector Fraud", "Fighting Fraud Together"). K úspěšnému boji proti podvodům je však nezbytné mít vhodné podmínky (mj. disponovat zaměstnanci s příslušnými zkušenostmi a znalostmi). Autoři v článku zkoumají, zda má britská ústřední správa dostatečné pravomoci a zkušenosti k tomu, aby efektivně bojovala proti podvodům. Na základě analýzy literatury, rozhovorů a průzkumů byly identifikovány různé bariéry, které v Británii narušují efektivnost boje proti podvodům (nedostatečné zdroje a zkušenosti, roztržitý právní rámec, problémy se sdílením dat, aj.). Snahy britské vlády proto pravděpodobně nepřinesou zamýšlené výsledky.

Tomáš Machurek, Lenka Lelitovská

Úskali jednání o předběžných nabídkách

Veřejné zakázky, Sv. 2018, č. 1, s. 38-39

Jednací řízení s uveřejněním představuje druh zadávacího řízení, které se svými postupy blíží obecnému a neformálnímu jednání subjektů v obchodním styku. Právní úprava jednotlivých úkonů a fází v rámci jednacího řízení s uveřejněním je zakotvena v zákoně o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. Příspěvek se zaměřuje na druhou fázi tohoto druhu zadávacího řízení - na fázi předběžných nabídek, která je v novém zákoně upravena odlišně od předchozí úpravy. Autoři představují doporučená pravidla jednání o předběžných nabídkách a shrnují povinnosti zadavatele při jednání s jednotlivými účastníky zadávacího řízení.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 24, (2018) č. 7

Malá obec přesvědčila soud zdánlivě nereálnou žalobou - jednání s ÚZSVM o možnosti zakoupení budovy (s. 15-18); Jak loni hospodařily velké obce? (s. 19); Stát chce posílit pozici obcí ve VaK a radnicím na to i půjčit. Ale peníze pro tento účel v rozpočtu nevyčlenil - provozování vodovodů a kanalizací (s. 22-23); Šedá realita kybernetické bezpečnosti ve veřejné správě (s. 32); Střípky z ICT - kdo vládne moderními technologiemi, vládne všemu (s. 34); Čtyři situace, v nichž by si pověřenec pro ochranu osobních údajů měl umět poradit. Jak? (s. 52-53); Jak je to s pověřencem GDPR u poskytovatelů sociálních služeb? (s. 64-66).

Veřejná správa

Sv. 29, (2018) č. 14

Česko na suchu? Nedostatek vody nás prý bude trápit celé roky (s. 2-7); Pomůže nová vláda majitelům lesa v boji s kůrovcem a populisty? (s. 10); Lesy v naší zemi ohrožuje houževnatý škůdce (s. 11); Projekt MV: Prevence až do domu (s. 12-13); Evropský standard pro kvalitu ISO 9001 je aplikovatelný i při managementu služeb poskytovaných ve státní správě (s. 15-17); Odborné semináře k zákonu o státní službě (s. 18); Na Českou cenu za architekturu je nominováno třicet tři děl (s. 20-21); Aktuální situace na úřadech územního plánování po novele stavebního zákona (s. 22-23); Procesní modelování agend (s. 24-25); Kvalifikované elektronické podpisy podle nařízení eIDAS - nový požadavek na obsluhu Czech POINTu (s. 26); Datové schránky - konec podpory starších verzí šifrovacích protokolů TLS (s. 27); Vedoucí odboru životního prostředí (s. 28).

Veřejná správa

Sv. 29, (2018) č. 15

Marcela Česáková: Osobní jednání na radnicích je stále ještě nenahraditelné (s. 2-5); Hnutí DUHA se vyjádřilo k novele vyhlášky Ministerstva zemědělství. Jde o nepochopení a neznalost? (s. 6-9); Mikrojesle jsou (staro)novým způsobem péče o nejmenší (s. 10-11); David Sláma: Soutěž Přívětvý úřad oceňuje nadstandardní služby a inovativní úřady (s. 12-14); V červnu se uskutečnil seminář pro akreditované vzdělávací instituce (s. 15); Nový ročník soutěže o Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě (s. 16-17); Uherský Ostroh: Dvanáct let boje proti těžbě šterkopísku (s. 18-21); Právo na dobrou správu (s. 22-25); Kronikářka (s. 28).

Veřejné finance. Rozpočet

by Giuseppe Catalano and Angelo Erbacci

A theoretical framework for spending review policies at a time of widespread recession

Teoretický rámec pro opatření spočívající v přezkumu výdajů v době všeobecné recese

OECD journal on budgeting, Vol. 17, (2017) No. 2, p. 9-24

Opatření spočívající v přezkumu veřejných výdajů se začala poprvé objevovat v 90. letech, přičemž zájem o ně vzrostl během uplynulé finanční krize. Přezkum výdajů je proces, který zahrnuje analytické zhodnocení nákladů, investic a majetku veřejné instituce. V závěru procesu jsou identifikovány možné úspory. Podle autorů je však literatura na toto téma zatím nedostatečná - chybí teoretický rámec i empirické

důkazy o efektivnosti opatření. Autoři v článku nejprve definují přezkum výdajů, dále opatření zasazují do historického kontextu a shrnují dosavadní výzkum na toto téma. Dále autoři představují teoretický rámec zahrnující pět prvků, které ovlivňují zmíněné přezkumy výdajů (politická, sociální, organizační a operativní dimenze a čas jako dynamický prvek). - Poznámka.

Michal Lehuta

Dotačné šialenstvo : verejné financie

Trend, Sv. 28, (2018) č. 23, s. 10-13

Příspěvek polemicky hodnotí poskytování státní podpory z veřejných zdrojů a prostřednictvím příkladů subvencování energetiky, bydlení a zemědělství poukazuje na absenci ucelené dotační strategie na Slovensku. Věnuje se problematice nedovolené formy státní podpory, slovenskému zákonu o státní pomoci a zvažuje možné pokřivení konkurenčního prostředí i poskytování dotací v případě selhávání trhu. Zaměřuje se také na skutečnou výši celkových veřejných dotací a na možné vylepšení slovenského dotačního systému.

by Delphine Moretti

Rationalising government fiscal reporting : lessons learned from Australia, Canada, France and the United Kingdom on how to better address users' needs

Racionalizace fiskálního výkaznictví státu : jak lépe zohlednit potřeby uživatelů na základě poučení se z Austrálie, Kanady, Francie a Velké Británie

OECD journal on budgeting, Vol. 17, (2017) No. 2, p. 65-125

Fiskální výkazy jsou v zemích OECD čím dál složitější ve snaze zvýšit jejich transparentnost, příliš detailní výkaznictví však může být nesrozumitelné pro uživatele a v konečném důsledku na škodu. Autorka v článku na příkladu čtyř zemí (Austrálie, Kanady, Francie a Velké Británie) ukazuje, jak racionalizovat fiskální výkazy s cílem zlepšení jejich srozumitelnosti a využitelnosti uživateli. Doporučení se týkají různých typů dokumentů (prognóz, návrhů státního rozpočtu, zpráv o daňových výdajích, aj.). - Poznámky.

by James Savage and Johannes Siter

The European Union budget and the European refugee and migration crises

Rozpočet Evropské unie a evropská uprchlická a migrační krize

OECD journal on budgeting, Vol. 17, (2017) No. 2, p. 127-139

Evropská uprchlická a migrační krize, která vypukla v r. 2015, vyvolala dodatečné výdaje, které nebyly předem očekávány. Víceletý finanční rámec 2014-2020 vznikl ještě před vypuknutím krize, a tak byly některé programy na řízení migrace podfinancovány. Autoři se v souvislosti s tím zabývají pružností evropského rozpočtu i úpravami rámce, které musely být v důsledku přílivu uprchlíků provedeny. - Poznámka.

Životní úroveň

Michaela Jirková

Jak české domácnosti vnímají svou finanční situaci?

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 6, s. 22-23

Bližší pohled na vybrané výsledky statistického šetření Životní podmínky zaměřeného na finanční situaci domácností za r. 2016. Autorka představuje informace o podílu domácností s bankovním účtem, o úsporách domácností, o úvěrech na bydlení, o zadluženosti a schopnosti splácet i o finanční zátěži splácení nebytových půjček. - Součást tematické přílohy Domácnosti a peníze.

Marie Korychová

Kdo je v Česku ohrožen příjmovou chudobou?

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 6, s. 24-25

Autorka nejprve představuje typologii hospodařících domácností a jejich procentuální zastoupení v populaci ČR a následně analyzuje, které typy domácností byly v r. 2017 nejvíce ohroženy příjmovou chudobou a materiální deprivací. Uvádí, že nízký příjem nejvíce ohrožuje domácnosti samoživitelek a samostatně hospodařící seniory. Podrobněji se pak zabývá indikátory chudoby u domácností se závislými

děti dle jejich jednotlivých podskupin. Grafy dokládají výši indikátorů chudoby podle typu domácností a podle typu rodin s nezaopatřenými dětmi. - Součást tematické přílohy Domácnosti a peníze.

Ostatní

Lukáš Hájek

Dimensions of politics in the Czech Republic

Dimenze politiky v České republice

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 25, (2018) No. 2, p. 131-151

Analýza politických štěpení na základě hlasování členů Poslanecké sněmovny PČR v letech 1993 až 2017 během existence politických vládních kabinetů. Autor svůj výzkum opírá o dvoudimenzionální model politického prostoru, který kromě ideologického, socioekonomického štěpení (pravice-levice) obsahuje též hypotézu o štěpení institucionálním (vládní koalice-opozice). Konkluze článku zní, že za existence pravicových kabinetů byla politická soutěž charakterizována dimenzí institucionálního štěpení, zatímco během levostředových vlád byly institucionální a socioekonomické dimenze distinktivně odlišné, přičemž relevantnější byla druhá z nich. V době menšinového kabinetu ČSSD v letech 1998 až 2002 pak byly dokonce obě dimenze politického štěpení doplněny dimenzí třetí, jež zahrnovala postoje poslanců a parlamentních stran k integraci ČR do Evropské unie. Určitou pozoruhodností českého parlamentarismu pak je vedle prvků "westminsterské" logiky jeho fungování také nízký vliv tzv. antisystémových stran, jež zatím nebyly schopny otevřít novou ideologickou dimenzi politického štěpení. - Poznámky.

Higher returns : income-share agreements

Vyšší návratnost : smlouvy o sdílení příjmů

The Economist, Vol. 428, (2018) No. 9101, p. 57

Ve Spojených státech se znovu do centra pozornosti dostávají tzv. smlouvy o sdílení příjmu (income-share agreements, ISA), což je jedna z možností, kterou mohou využít studenti k úhradě školného na vysoké škole. Smlouvy o sdílení příjmu nejsou půjčkami, ale investicí a riziko nese student, ale investor. V praxi ISA vypadají tak, že student uzavře smlouvu, ve které se zaváže odvádět určité procento z příjmu během pevně stanoveného časového období v době po ukončení studia. V roce 2014 sice neprošel zákon, který měl ISA legislativně ukotvit, nyní však smlouvy začínají nabízet i některé univerzity. Ne každá škola se však investorům vyplatí.

The tech giant everyone is watching

Technologický gigant, kterého každý sleduje

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9098, p. 11

Americká společnost Netflix výrazně mění televizní trh. Netflix, který fungoval původně jako půjčovna DVD, nyní poskytuje především tzv. streamovací služby. Uživatelé si předplácejí přístup nejen k seriálům a filmům, které Netflix odkoupil od jiných společností, ale i k Netflixem nově vytvořenému obsahu. Sledovanost běžných televizních programů se v USA od r. 2010 snížila na polovinu. Na rozdíl od jiných technologických gigantů (Facebook, Google, Apple) ale Netflix nečelí kritikám ze strany regulátorů ani uživatelů. Příspěvek rozebírá, čím by se u Netflixu měly inspirovat další mediální i technologické společnosti, a zda lze absenci kritik očekávat i do budoucna. -- K tématu v čísle také článek na s. 18-20.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 28

Růst mezd nestačí na zdražování bytů - téma čísla ceny bytů, přehled cen ve 100 největších českých městech (s. 10-17); 1968 - československý pokus o ekonomickou reformu - Šikovy reformy (s. 26-27); Český autoland dojel na vrchol. Teď se rozhlíží kudy dál - automobilový průmysl v ČR (s. 28-30); Roboty se učí spolupracovat s lidmi - collaborative robot (s. 38-39); Šéf může překazit dovolenou aneb Kde končí práva firem a začíná šikana (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 62, (2018) č. 29**

Muž, který vrtí prezidentem - téma čísla o kauze Mynář (s. 10-17); Potřebujeme školu pro 21. století - rozhovor s ekonomem P. Kysilkou (s. 18-25); Pronájmy prudce podražily. Lidé nemají na vlastní byty a banky jim už nepůjčí (s. 28-29); Venezuela pod ochranou ptáčka zpěváčka - Nicolás Maduro a situace ve Venezuele (s. 34-35); Ani nový zákon dlužníky před podvodnými půjčkami nechrání - nebankovní poskytovatelé úvěrů, podvodné internetové půjčky v ČR (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 62, (2018) č. 30**

Průvodce seniora před důchodem - téma čísla o předdůchodech, výši penzí a potřebě důchodové reformy v ČR (s. 10-17); Zákazy prodeje přenechme krajům - rozhovor s Martou Novákovou, novou ministryní průmyslu a obchodu (s. 18-25); V Česku loni vyrostlo 28 tisíc bytů. V minulosti to byl i trojnásobek - pohled na státní bytovou politiku a počty dokončených bytů od r. 1948 do začátku tisíciletí (s. 28-30); Přivést zaměstnance z ciziny trvá i půl roku. Víme, jak to zvládnout bez chyb - zaměstnávání cizinců (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 28**

Když smrt neznala slitování: poslední hladomor u nás sprovořil v letech 1771 až 1772 ze světa až 15 procent obyvatel českých zemí. V roce 1947 už sucho nezabíjelo - téma čísla sucha (s. 20-22) a související články na s. 10-19; Dobře utajené fondy: velká část svěřenských fondů je stále anonymní, i když platí nový zákon (s. 24); Česko, dílna Evropy: stali jsme se obětí vlastního úspěchu. Růst průmyslu byl natolik silný, že v nových závodech nemá kdo pracovat (s. 28-30); Jak odtajnit ČEZko: občané by měli získat vůči státu více informačních práv. Na kontrolu veřejnosti čekají kromě ČEZ i městské či krajské společnosti (s. 40-42); Co když bude obchodní válka? Vítězů nebude, zato si koledujeme o recesi jako řemen (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 29**

Skládka Česko: Češi jsou premianti v třídění odpadu. Většina ho však stále končí na skládkách - téma čísla o nakládání s odpadem, recyklaci, spalování a skládkách (s. 10-13) a související články na s. 14-19; Prostě to ohneme: vláda začíná. Hnutí ANO ohýbá protikorupční zákony podle vůle KSČM (s. 25); Podle německéhoustru: na příkladu Řecka se ukáže, jak životaschopný je hospodářský model, který v Evropě prosazuje Německo - řecká ekonomika a úspěšná opatření (s. 32-34); Odvrácená tvář blahobytu: málokterá část mezinárodního obchodu vyvolává takové vášně jako obchod s odpady, jež jsou exportovány z bohatých zemí do třetího světa - pohled M. Zámečnicka (s. 44-45).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 30**

Soutěž nebude, obrana dá miliony přímo: na modernizace bojového simulátoru za 350 milionů vydělá švédská firma Saab (s. 24-25); Prodej eura za šestnáct: nový směnárenský zákon má především z hlavního města vymýt nepoctivé směnárníky. Ti však věří, že nic nezmění (s. 26-27); Výlet do Trumptárie: Donald Trump stihl za šest dnů vyděsit spojence doma i v Bruselu, pochválit Putina a urazit královnu Alžbětu (s. 32-33); Rozjeté mzdy přibrzdí až recese: rozhovor s viceguvernerem ČNB Mojmiřem Hamplm (s. 38-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2018, č. 31**

Pust'te nás k tomu: dvacet mladých Čechů, kteří zazařili ještě předtím, než jim bylo dvacet - téma čísla (s. 10-17); Invaze půjček z Pobaltí: poskytovatelé krátkodobých úvěrů na českém trhu mají velmi pestrá vlastnickou strukturu (s. 20-22); Cena za energetickou jistotu: už i v Česku startují práce na takzvaném kapacitním mechanismu. Vlastníci elektráren dostanou zapláceno za to, že jsou v pohotovosti (s. 24-25); Asijské finanční kotě: Kazachstán vidí ve finančních technologiích cestu, která jej má vyvést z ropné kletby. Nepůjde to hned, ale náznaky jsou slibné (s. 30-31); Vysoká hra o trubky - Nord Stream 2 (s. 38-40); Mračna na obzoru, prognóza dobrá: proč musí mít Česko nachystány ekonomické záložní scénáře - makroekonomický pohled M. Zámečnicka (s. 42-43).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 131 (11.7.2018)**

Pro podnikatele chystají poslanci jednodušší daně, hnutí ANO je proti - projednáváné navýšení výdajových paušálů pro OSVČ (s. 5); Na Google čeká miliardová pokuta za vnucování aplikací - pokuta Evropské komise za nekalé soutěžní jednání (s. 7); Nových bytů v Praze letos výrazně přibylo: cena novostaveb stále roste. 80 procent nově prodávaných bytů má cenovku vyšší než 91 tisíc korun za metr čtvereční (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 132 (12.7.2018)**

Bitcoin padá, ale byznys okolo kryptoměn kvete (s. 4); Obavy okolo půjček na bydlení rostou. Mladí chtějí vědět, zda se na ně dostane - státní půjčky na bydlení pro mladé (s. 5); Obchodní válka začala. Nová cla zasáhnou i největší investory (s. 8); Seznam nespolehlivých podnikatelů roste, přesouvají se tam neplatiči DPH (s. 13).

Účetnictví**Sv. 2018, č. 7**

Koordinační výbor k pojmu "bydliště" pro účely osvobození příjmů z prodeje objektů bydlení (s. 2-9); Právní úprava živnosti "účetnictví" a důležité souvislosti v profesním pojištění (s. 10-12); Převodní (transferové) ceny II. (s. 14-17); Aplikace Benfordova zákona v účetnictví (auditu a daních) (2.) (s. 31-37); Souběh výkonu funkcí - nikdy nekončící příběh?! (s. 38-43); Uplatnění daně z přidané hodnoty při poskytování ubytovací služby (s. 49-50).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 16, (2018) č. 7-8**

Daňová kontrola (s. 17-24); Registr smluv - zkušenosti z praxe (s. 25-27); Realizace práv subjektu údajů (s. 39-43).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	49
Ekonomické vědy. Ekonomie	50
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	51
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	51
Informatika. Počítače	51
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	52
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	52
Právo.....	52
Účetnictví	54
Veřejné finance. Rozpočet	55
Ostatní	55

Daně

29136

Jaroslav Kobík, Alena Kohoutková

Daňový řád : změny od 1.6.2018

Olomouc : ANAG, 2018, 399 stran : tabulky

Aktuální vývoj daňového procesu, aktuální znění daňového řádu k 1.6.2018. Tabulka s přehledem přijatých novel jednotlivých ustanovení daňového řádu (9 novelizací zákona). Komentář k jednotlivým okruhům zásadních změn daňového řádu. Vliv judikatury na vývoj interpretace. Úplné znění zák. č. 280/2009 Sb., daňového řádu. Legislativní změny jsou v této publikaci prezentovány daňovým poradcem na straně jedné a legislativní specialistkou na straně druhé, tzn. vidí a komentují věci z různých úhlů pohledu. - 1. vydání - Pokračování podnázvu: jak se mění pravidla správy daní, komentář k nejpodstatnějším změnám v důsledku vývoje legislativy a judikatury, změny ze zorných úhlů spoluautorů. - ISBN: 978-80-7554-146-8 (vázáno)

29111

Alena Vančurová, Lenka Láchová

Daňový systém ČR 2018

Praha : I. VOX, 2018, 403 stran : ilustrace

Výklad jednotlivých daní i jejich vzájemných vazeb v kapitolách: Daň a její konstrukce; Daňový systém; Správa daní; Daň z příjmu právnických osob; Daň z příjmu fyzických osob a pojistné sociálního pojištění; Selektivní daně ze spotřeby; Daň z přidané hodnoty; Majetkové daně. Součástí výkladu jsou i ilustrativní a praktické příklady, tabulky a grafy. Komplexně zpracovaná problematika daní reaguje na stav daňového systému v květnu 2018. - 14. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-87480-63-2 (brožováno)

29125

International Bureau of Fiscal Documentation

European tax handbook 2018**Evropská daňová příručka 2018**

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2018, 1202 stran : tabulky

Referenční příručka věnovaná základům daňových systémů evropských zemí a výběru nejdůležitějších daňových aspektů každé jurisdikce. Popis je založen na informacích o 49 evropských státech a jurisdikcích dostupných na počátku roku 2018. První kapitola je věnována zdanění v Evropské unii - základní charakteristice daní a výši sazeb. Je doplněna textem několika směrnic EU (č. 2009/133/ES - směrnice o fúzích, č. 2011/96/EU - o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států a její doplňky a č. 2003/49/ES - o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků). Další kapitoly přináší podrobnější informace o zdanění právnických a fyzických osob, kapitálových příjmů, o DPH a o daních vybíraných srážkou z dividend, úroků a licenčních poplatků i o mezinárodních aspektech, oblastí správy daní a zamezení vyhýbání se daňové povinnosti v jednotlivých zemích Evropy (abecedně uspořádaných). - 28th annual edition - ISBN: 978-90-8722-455-4 (brožováno)

29126

IBFD

Global corporate tax handbook 2018**Světový průvodce zdaněním právnických osob 2018**

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2018, 1564 stran : tabulky

Referenční příručka přináší přehled daňových systémů 101 vybraných zemí světa se zaměřením na korporální daně. Jednotlivé kapitoly přináší nejaktuálnější informace o zdanění příjmů právnických osob a kapitálu i o mezinárodních aspektech a dvojím zdanění v jednotlivých abecedně uspořádaných zemích. Údaje jsou aktualizovány k počátku roku 2018. Obsahuje také zvláštní kapitolu o dané problematice v EU doplněnou o texty vybraných daňových směrnic. - 2018 edition - Viz také Global individual tax handbook 2018 (sign. 29127). - ISBN: 978-90-8722-457-8 (brožováno)

29127

IBFD

Global individual tax handbook 2018**Světový průvodce zdaněním fyzických osob 2018**

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2018, 1074 stran : tabulky

Přehledová publikace popisující daňové systémy 101 vybraných zemí světa se zaměřením na zdanění jednotlivců. Jednotlivé kapitoly přináší nejaktuálnější informace (aktualizované k počátku r. 2018) o zdanění příjmů fyzických osob, o příspěvcích na sociální zabezpečení, o dani dědické a darovací, o dani nemovitosti i o mezinárodních aspektech a dvojím zdanění v jednotlivých zemích. Uvádějí sazby daní, zabývají se problematikou odpočtů, zápočtu daně a stručně také správou zmiňovaných daní. Publikace obsahuje také zvláštní kapitolu o sazbách daní vybíraných srážkou z úroků z úspor v jednotlivých zemích. - 2018 edition - Přílohy. - ISBN: 978-90-8722-459-2 (brožováno)

28990VII

Tereza Krupová, Jana Pilátová

Zákon o registru smluv z pohledu podnikatelů. Formy evidence příjmů fyzických osob

Praha : Svaz účetních České republiky, 2018, 64 stran

První část publikace obsahuje popis pravidel, která souvisejí s vkládáním smluv do Registru smluv, a to zejména z pohledu podnikatelů (základní principy zákona č. 340/2015 Sb., povinné subjekty, jaké smlouvy se uveřejňují a jaké ne, sankce, řešení některých praktických problémů). Druhá část obsahuje příspěvek o formách evidence příjmů fyzických osob z pohledu účetního a daňového (dílní základy daně, formy evidence příjmů a výdajů, paušální výdaje, daňová evidence, vedení účetnictví). Následuje aktuální sdělení MF k účtování a vykazování digitálních měn. V poslední části publikace jsou uveřejněna stanoviska k odborným dotazům, např. cena závodního stravování u příspěvkové organizace, uplatňování daňového zvýhodnění na dítě, paušální výdaje u hostinské činnosti, krácení odpočtu DPH u provozních výdajů aj. - Obálkový podnázev: účetnictví, daně, mzdy, pojištění. - ISBN: 978-80-87367-89-6 (brožováno)

29114

Veronika Dvořáková, Marcel Pitterling, Hana Skalická

Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018

Praha : Wolters Kluwer, 2018, 278 stran

Obecné principy zdanění příjmů fyzických a právnických osob. Metodika stanovení základu daně. Principy posuzování daňové účinnosti jednotlivých výdajů (nákladů) včetně vazby na účetní záznamy. Principy uplatnění nezdanitelných částí základu daně. Odčitatelné položky a slevy na dani. Specifické daňové případy, jako např. zdanění provozovatelů solárních elektráren, plnění poskytovaná zaměstnancům, některé vybrané otázky spojené s finančním leasingem, odpisy pohledávek aj. Problematika daňového řešení technického zhodnocení u nájemce a u pronajímatele. Základní principy zdaňování cenných papírů. Výklad je propojen řadou praktických a názorných příkladů. - 3. vydání - ISBN: 978-80-7552-125-5 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29118

Lubomír Cívín

Jak porozumět globální ekonomice? : předmět a metody zkoumání globální ekonomiky

Velké Přílepy : Olympia, 2018, 177 stran : ilustrace

Modelový přístup ke zkoumání současných procesů globalizace probíhajících v rámci světového hospodářství, jejich vazby na mezinárodní ekonomické vztahy a jejich prostřednictvím na národní ekonomiky. Úvodní část publikace se věnuje základům metodiky zkoumání světových ekonomických procesů (paradigmata teorie světové ekonomiky a jejich změna, konkrétní metody využívané při zkoumání globálního hospodářství). Následující kapitoly popisují strukturu globálního hospodářství, subjekty operující v globálním hospodářství, systém mezinárodních ekonomických vztahů a metody jeho analýzy. Poslední část představuje teoretické koncepce mezinárodních ekonomických vztahů. - Vydání první - ISBN: 978-80-7376-498-2 (brožováno)

29117

Hana Lipovská

Kdo chce naše peníze? : ekonomie bez politické korektnosti

Praha : Grada, 2018, 205 stran : ilustrace

Výklad ekonomických jevů a současných podstatných problémů na příkladech běžného fungování společnosti. Autorka dokazuje, jak ekonomické jevy ovlivňují v mnoha dimenzích každodenní život lidí. Práce je rozčleněna do kapitol: Mzdy a produktivita práce; Peníze v ohrožení; Centrální banky v krizi; Kam jdou naše peníze?; Euro, Evropa a my; Oběd zadarmo a základní nepodmíněný příjem; Obrana zdravého rozumu. V nich odpovídá např. na otázky týkající se různých funkcí peněz, úlohy peněžních institucí, státu a centrálních bank, nízkých mezd, dotací atd. Témata současného ekonomického dění autorka vysvětluje srozumitelně, prakticky a čtivě. - První vydání - ISBN: 978-80-271-0679-0 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

E-9601

Banque de France

Financial stability review : April 2018. No. 22., Non-bank finance : trends and challenges**Přehled o finanční stabilitě : duben 2018. Č. 22, Nebankovní finance : trendy a výzvy**

Paris : Banque de France, 2018, 175 stran : tabulky, grafy, rámečky

Monotematické číslo obsahuje soubor článků odborníků a ekonomů z finančních institucí, orgánů dozoru, centrálních bank i akademické obce s tematikou nebankovních financí. Stínový bankovní sektor, trendy a změny tržních finančních systémů, nové formy zprostředkování úvěrů, rizika stínového bankovníctví.

Plný text dostupný z: <https://publications.banque-france.fr/en/liste-chronologique/financial-stability-review>**Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny**

29035

International Monetary Fund

World economic outlook. April 2018., Cyclical upswing, structural change**Světový hospodářský výhled. Duben 2018., Cyklický vzestup, strukturální změna**

Washington : International Monetary Fund, 2018, xviii, 282 stran : tabulky, grafy, rámečky, vzorce

Hospodářské předpovědi a analýzy problémů hospodářské politiky členských zemí MMF, globální ekonomiky a rozvoje mezinárodních finančních trhů v letech 2018-2019 (z dubna 2018). K posilování globálního růstu a k odhadu vývoje cen komodit. Pracovní síla. Výrobní pracovní místa: důsledky pro produktivitu a nerovnost. Je růst produktivity v globalizované ekonomice sdílený? Statistická příloha shrnuje historická data a odhady pro roky 2018-2019 i střednědobé scénáře na období 2020-2023. - Poznámky -- Přílohy. - ISBN: 978-1-48433-827-8 (brožováno)

Informatika. Počítače

29137

Jaromír Veber a kol.

Digitalizace ekonomiky a společnosti : výhody, rizika, příležitosti

Praha : Management Press, 2018, 167 stran : ilustrace

Záměrem práce je ukázat širší dopadů, k nimž vlivem digitalizace nejen v ekonomice, ale i celé společnosti již dochází a docházet bude. Její autoři předkládají projevy digitalizace v oblasti podnikání, veřejné správy i neziskových organizací ve světě i v ČR. Upozorňují na příležitosti a rizika soudobé digitalizace. Věnují se jednak novým projevům digitalizace, jako jsou sdílená ekonomika či sociální sítě, jednak jejímu uplatnění v tradičních segmentech ekonomiky, jako průmysl (Průmysl 4.0), stavebnictví, doprava, obchod, státní správa a fungování měst (Smart Cities). Text je obohacen o řadu konkrétních doporučení či příkladů z praxe. V závěru jsou zmíněny i některé incidenty s digitálním pozadím z českého prostředí. - V nakladatelství Management Press vydání 1. - ISBN: 978-80-7261-554-4 (brožováno)

29139

Alena Buchalcevová**Zlepšování procesů při budování informačních systémů**

Praha : Oeconomica, 2018, 227 stran : ilustrace

Cílem knihy je seznámit čtenáře s možnostmi zlepšování procesů při budování informačních systémů, představit normy, standardy a metodiky, které je možné použít, a objasnit jejich vzájemné vztahy. Podrobně je popsán model CMMI-DEV, mezinárodní normy ISO/IEC, včetně nové řady norem určených pro velmi malé podniky. Je představen původní systém hodnocení metodik a popsány významné současné metodiky včetně nejnovějších přístupů ke škálování agilních metodik. Závěr práce přináší analýzu současného stavu při budování IS ve světě a v ČR a souhrn hodnocení vybraných současných metodik včetně případové studie výběru metodik pro projekt. - Vydání první - Nad názvem: Vysoká škola ekonomická v Praze. - ISBN: 978-80-245-2235-7 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

29034

International Monetary Fund

Global financial stability report : a bumpy road ahead. April 2018**Zpráva o globální finanční stabilitě : hrbolatá cesta vpřed. Duben 2018**

Washington : International Monetary Fund, 2018, xiv, 133 stran : tabulky, grafy, rámečky, vzorce

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá výhledem finanční stability, normalizací měnové politiky ve vyspělých ekonomikách, rizikovými aktivy, kryptoaktivy, slabými místy vznikajících trhů, zemí s nízkými příjmy a Číny, rizikovostí alokace úvěrů a synchronizací cen bydlení. - Poznámky -- Přílohy. - ISBN: 978-1-48433-829-2 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

29109

Petr Ort, Olga Ortová Šeflová

Oceňování nemovitostí v praxi

Praha : Leges, 2017, 144 stran

Praktické návody na vypracování v praxi nejvíce frekventovaných typů ocenění na tržních principech, jako je oceňování pro zajištění úvěru nemovitou zástavou, oceňování v oblasti pojišťovnictví, oceňování při správě majetku, oceňování cenou zjištěnou a cenou mimořádnou. Řešení problémů, jako jsou extrakční principy, oceňování historických staveb a komplexní oceňování. Oceňování pro daňové účely. Výklad je doplněn praktickými příklady. - ISBN: 978-80-7502-234-9 (brožováno)

Právo

29033

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech yearbook of international law. Volume IX (2018), International organisations**Česká ročenka mezinárodního práva. Díl IX (2018), Mezinárodní organizace**

Hague : Lex Lata, 2018, xvi, 438 stran

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace se věnuje mezinárodním organizacím. Obsahuje tyto články: Organizace spojených národů vyžaduje obnovu; Úloha mezinárodních organizací při utváření právního rámce elektronické demokracie; Úloha nevládních organizací při tvorbě mezinárodního práva; Odpovědnost mezinárodních organizací a států za mnohonárodnostní vojenské operace v praxi Evropského soudu pro lidská práva; Skupiny významných osobností a jejich význam pro mezinárodní organizace; K některým aspektům vlivu unijního práva na regulatorní reformu právní úpravy; Odpovědnost mezinárodních organizací;

Volný obchod, veřejný zájem a realita: dohody o volném obchodu nové generace a národní regulační svrchovanost; Dopady vystoupení Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie pro členské státy; Stát a mezinárodní organizace působící v oblasti životního prostředí; Postavení žen/pracujících žen v celosvětové ekonomice: hledání strategií pro spravedlnost ve vztahu k pohlavím pro mezinárodní organizace činné v oblasti mezinárodního obchodního práva; Mezinárodněprávní odpovědnost Evropské unie; Transparentnost a soft law („měkké právo“) mezinárodních organizací - případ Vzorové daňové smlouvy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj; Monitorování souladu na sekundární úrovni (second-order compliance): následné (ex post) postupy realizované orgány lidskoprávních smluv OSN; Ochrana zahraničních investic v Euroasijské ekonomické unii; Plnění základního úkolu OSN - udržování míru - skrze realizaci sekundárních úkolů v oblasti efektivního ekonomického rozvoje a rozvoje mezinárodního obchodu. - Poznámky. - ISBN: 978-90-824603-7-7 (vázáno)

29121

Jiří Žůrek

Praktický průvodce GDPR

Olomouc : ANAG, 2018, 343 stran

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (známé také jako GDPR), tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679, přináší změnu a nové povinnosti ve zpracovávání osobních údajů a v jejich ochraně. Výkladová a praktická část publikace komplexně a srozumitelně přibližuje tuto problematiku. Podává výklad struktury nařízení, definic a působnosti. Další kapitoly pojednávají o zásadách zpracování, o povinnostech správce, právech subjektů údajů, o odpovědnosti a sankcích. Praktická část popisuje pravidla pro šíření obchodních sdělení, pro provozování kamerového systému a nabízí další užitečné informace. - 2. aktualizované vydání - Anglické pojmy a zkratky. - ISBN: 978-80-7554-152-9 (brožováno)

29123

Kristina Koldinská, Petr Tröster a kolektiv

Právo sociálního zabezpečení

V Praze : C.H. Beck, 2018, xxvi, 289 stran

Ucelený přehled jednotlivých systémů a institutů práva sociálního zabezpečení. Publikace v obecné části obsahuje kapitoly zabývající se ústavněprávními aspekty ochrany základních sociálních práv, právními skutečnostmi a právními vztahy, organizací, správou a financováním sociálního zabezpečení. Kapitoly zvláštní části se zaměřují na výklad ochrany zdraví, veřejného zdravotního pojištění, zdravotních služeb a práv pacientů, na důchodové pojištění a doplňkové důchodové systémy, výklad státní sociální podpory, dávek pěstounské péče, a na právní vztahy zaměstnanosti a sociální pomoci. Text zohledňuje právní stav ke dni 28.2.2018. - 7. podstatně přepracované vydání - ISBN: 978-80-7400-692-0 (vázáno)

29110

Jiří Jelínek a kolektiv

Trestní právo procesní : podle stavu k 1.3.2018

Praha : Leges, 2018, 863 stran

Vysokoškolská učebnice systematicky vykládá základní pojmy a instituty trestního řádu, zákona o soudnictví ve věcech mládeže a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Text vychází ze stavu právní úpravy platné ke dni 1.3.2018 a z judikatury k této úpravě. - 5. aktualizované a doplněné vydání - ISBN: 978-80-7502-278-3 (vázané)

29119

Karel Svoboda

Zastavení exekuce

V Praze : C.H. Beck, 2018, xx, 267 stran

Monografie mapuje problémy související se zastavením exekuce. První část je zaměřena na nejčastější a aktuální problémy tzn. zastavení exekuce pro překážku věci pravomocně rozhodnuté, zastavení skončené exekuce vymožením, zastavení z rozhodčího nálezu, sporné otázky ochrany manžele povinného v exekuci, dvojí podstata notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti rozhodování o nákladech exekuce. Druhá část publikace se věnuje právním otázkám spojeným s tzv. obecnými důvody pro zastavení exekuce, např. zastavení exekuce pro nevykonatelnost exekučního titulu, pro dodatečné

zrušení nebo neúčinnost exekučního titulu, z vůle účastníka, pro bezúčelnost, vylučovací proces, pro zánik práva a pro jiný důvod. Text je určen poučené právnické veřejnosti, která je seznámena se základy praktického exekučního práva. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-640-1 (brožováno)

29113

Petra Kamínková

Zneužití práva jako hranice daňového plánování

Praha : POLYGON, 2018, 198 stran : ilustrace, 1 mapa

Monografie se zaměřuje na pochopení role zákazu zneužití práva. Reaguje tak na evropskou směrnici, která po členských státech EU požaduje zavedení "obecného pravidla proti zneužívání", označovaného anglickou zkratkou GAAR, nejpozději do konce roku 2018. Představuje vývoj tohoto principu v evropské a české legislativě ve dvaceti vybraných judikátech. Přibližuje roli zákazu zneužití práva při hledání hranic daňového plánování. Nabízí srovnání používání zákazu zneužití práva v daňovém právu Itálie, Francie, Spojeného království, Německa, Rakouska a Polska. Analyzuje zavedení zákazu zneužití práva do mezinárodních daňových smluv a do unijní směrnice a představuje aktuální iniciativy OECD a EU týkající se zákazu zneužití práva a jejich vliv na český právní řád. - Vydání I. - Částečně souběžný anglický, francouzský, německý, italský a polský text. - ISBN: 978-80-7273-180-0 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29000/1266

Stavební zákon a vyhlášky : velká novela vyhlášky č. 503/2006 Sb. od dubna 2018 : redakční uzávěrka 1.3.2018

Účetnictví

29124

Libuše Müllerová, Vladimír Králíček a kolektiv

Auditing

Praha : Oeconomica, 2017, 387 stran : tabulky

Výklad o auditorské a účetní profesi, její nezávislosti, regulaci na evropské a české úrovni, profesní etice a řízení její kvality. Učebnice dále obsahuje přehled Mezinárodních auditorských standardů (ISA), popis auditorských postupů včetně zvláštností ve vybraných odvětvích, přehled statistických metod testování (využití metod výběru vzorku), výklad vztahu externího a interního auditu, přehled auditorských technik podporovaných počítačem a výklad auditu konsolidované účetní závěrky. V závěrečné kapitole je představen současný český auditorský trh. Součástí publikace jsou vzory příloh, které se při auditu používají, včetně seznamu mezinárodních auditorských standardů. - 2. aktualizované a rozšířené vydání - Nad názvem: Vysoká škola ekonomická v Praze. - ISBN: 978-80-245-2233-3 (brožováno)

29122

Vladimír Zelenka, Marie Zelenková

Konsolidace účetních výkazů : principy a praktické aplikace

Praha : Ekopress, 2018, 551 stran : ilustrace

Publikace věnovaná problematice konsolidace účetních závěrek a aplikaci ekvivalenční metody. Text vychází především z aktuálních znění Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS), ale většina problematiky je vysvětlována v obecné rovině (případně je uvedeno srovnání s aktuální úpravou konsolidací v ČR). Obsahem publikace je: vymezení konsolidačního celku, konsolidační koncepce, metody konsolidace a ekvivalenční metoda, konsolidace (rozvahy, výkazu o úplném výsledku, výsledovky, výkazu o změnách ve vlastním kapitálu), řešení vnitroskupinových vztahů, problematika dividend, změny ve výši podílu, odložená daň v konsolidaci a dekonsolidace. Výklad obsahuje velké množství jak dílčích, tak i komplexních příkladů. - druhé upravené a rozšířené vydání - ISBN: 978-80-87865-43-9 (brožováno)

29138

International Valuation Standards Council

Mezinárodní oceňovací standardy 2017

Praha : Ekopress, 2018, 237 stran

Mezinárodní oceňovací standardy (IVS) jsou standardy pro provádění oceňovacích úkolů s využitím obecně uznávaných konceptů a principů, které podporují transparentnost a konzistentnost v oceňovací praxi. Ocenění nacházejí široké využití a uplatnění na finančních i dalších trzích, ať už jako součást účetních závěrek, kvůli souladu s regulatorními požadavky, nebo na podporu zajištěného financování a transakčních aktivit. Dvojjazyčná publikace obsahuje anglické znění standardů (International Valuation Standards 2017) a jejich český překlad. Skládá se z úvodního výkladu pojmů a rámce IVS, znění obecných standardů (rozsah prací, šetření a soulad, příprava zpráv, standardy hodnoty, oceňovací přístupy a hodnoty) a znění standardů pro jednotlivá aktiva (podniky a obchodní podíly, nehmotná aktiva, budovy a zařízení, práva k nemovitým věcem, developerské projekty, finanční nástroje). - ISBN: 978-80-87865-44-6 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

29128

International Monetary Fund

Fiscal monitor : capitalizing on good times. April 2018**Fiskální monitor : využití dobrých časů. Duben 2018**

Washington : International Monetary Fund, 2018, xi, 142 stran : tabulky, grafy, vzorce

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Toto číslo monitoru se zaměřuje na dvě hlavní témata: zátěž vysokého globálního dluhu a výzvy digitální vlády. - Přílohy. - ISBN: 978-1-48433-395-2 (brožováno)

29112

Jiří Lorenc

Rozpočtová skladba a účetnictví 2018 pro územní samosprávné celky

Polešovice: M LORDY, 2018, 693 stran : tabulky

Na teoretický úvod navazuje podrobný popis rozpočtového procesu s příklady a vzorovými dokumenty pro daňové řízení v případech porušení rozpočtové kázně. Dotace a návratné finanční výpomoci. Podrobný výklad jednotlivých ustanovení rozpočtové skladby včetně praktických příkladů a upozornění na nejčastější chyby. Provázanost druhového členění rozpočtové skladby s aktuálním stavem účetních předpisů. Schvalování účetních závěrek. Účtový rozvrh. - 10. vydání - ISBN: 978-80-270-3798-8 (brožováno)

Ostatní

29115

Václav Minář

Autoškola : moderní učebnice a testové otázky

Praha : Grada, 2018, 271 stran : ilustrace

Tematické okruhy ke zkoušce: kontrola a údržba vozidla, seznámení s vozidlem a základní úkony, zásady bezpečné jízdy, pravidla provozu na pozemních komunikacích (zák. č. 361/2000 Sb.) a další související předpisy, dopravní značky a zdravotnická příprava. Zkušební testové otázky včetně správných výsledků. - ISBN: 978-80-271-0886-2 (brožováno)

29116

Alena Macková

Nová média v politické komunikaci : politici, občané a online sociální sítě

Brno : Mezinárodní politologický ústav Právnické fakulty Masarykovy univerzity, 2017, 241 stran : ilustrace
Přehled dosavadního fungování nových médií v politické komunikaci, která spojuje přístupy z oborů politologie, mediálních studií a sociologie. Jak tato komunikace probíhá? Důraz je kladen na užívání online sociálních sítí - především Facebooku. Práce přináší výsledky výzkumů realizovaných v ČR v letech 2013-2015. Ambicí bylo zmapovat nejen to, jakým způsobem prostřednictvím těchto nových technologií komunikují politici, ale zachytit i to, jak tato média používají samotní občané pro politické účely. V závěru práce je konstatováno, že současná politická komunikace je především proměnlivá, intenzivnější, agresivnější a konfliktnější. - 1. vydání - ISBN: 978-80-210-8745-3 (brožováno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

international VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finansy Soudní rozhledy
Daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pap
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapital Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Ob
Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozpr
Auszüge aus Presseartikeln Nationaler pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biatec
The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin Ot
Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of money